

DOLENJSKI TIŠT

Glasiilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oz. 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Stev. 14 (317) Leto VII
NOVO MESTO, 6. APRILA 1956

Urejuje uredniški odbor Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25 Poštni predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave št. 127 Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalca« v Ljubljani. Za tisk odgovarja Franc Plevel.

OKRAJNA KONFERENCA REZERVNIH OFICIRJEV V NOVEM MESTU

Nenehno strokovno izpopolnjevanje

ostane tudi vnaprej najvažnejša naloga organizacije

V nedeljo 1. aprila je bila v sejni dvorani OLO v Novem mestu okrajna konferenca Zdrženja rezervnih oficirjev za okraj Novo mesto. Med številnimi delegati so se konference udeležili tudi narodni heroji Tone Vidmar — Luka, član GO UROJ Slavko Džajić iz Beograda, sekretar MK ZKS Ludvik Golob, predstavniki novomeške garnizije JLA in oficirji Vojnega odseka Novo mesto. Delegati so izvolili nov okrajni in nadzorni odbor združenja.

Četrty občni zbor Združenja rezervnih oficirjev oz. prvi po združitvi prejšnjega črnomelj-skega in novomeškega okraja je potekal v resnem pretresanju nalog, ki stoji pred to važno organizacijo, in v obravnavi njenega dosedanjega dela, uspehov in pomanjklivosti. Pregledno in izčrpno poročilo predsednika okr. odbora ZROJ Franca Količnika je delegatom v znatni meri omogočilo, da so v plodnem razpravljanju govornih predstavniki glavnih nalog organizacije: o večji samostojnosti in iniciativnosti občinskih odborov Združenja, o nenabnem strokovnem izpopolnjevanju članov organizacije in o stalni skrbi za izvenarmadno vzgojo množice za utrditve naše obrambne moči.

V okraju je zdaj 10 občinskih odborov ZROJ, medtem ko so rez. oficirji v področja občine Žužemberk vključeni v odbor Strazna-Dol. Toplice. Novi občinski odbori organizacije so s tem dobili najprimernejšo obliko za dobro delo ZROJ, z njimi pa tudi večjo odgovornost in samostojnost. Zato so nekateri občinski odbori to samostojnost napačno razumeli, tako da so celo zmanjšali delavnost rez. oficirjev glede predavanj, vsaj in pod. Res je, da jim je okrajni odbor doslej premalo pomagal zaradi raznih objektivnih težav, kar pa še vedno ne opravičuje nezadovoljstva stanja v nekaterih občinah. Če so n. pr. občinski odbori ZROJ v Črnomlju, Metliki in Semlju v celoti predelali izobraževalni

program za rezervne oficirje, bi to lahko storili tudi ostali odbori. Vsi so namreč za to imeli ugodne pogoje glede predavateljev iz vrst aktivnih oficirjev, kakor glede ostalega, bili pa so manj delavni. Lep vzgled zanimanja in skrbi za izpopolnjevanje strokovnega znanja so pokazali n. pr. rez. oficirji občine Trebnje, ki so polnoštevilno prihajali k predavanjem, čeprav so bila le-ta poleti, ob delavnih dneh, ko je bilo na delovnih mestih največ dela. Konferenca je kritizirala odbor ZROJ v novomeški občini, ki je na tem področju najmanj napravil, imel pa je najboljšie pogoje, da bi bil lahko prvi v okraju.

Vključevanje rezervnih oficirjev v organizacijo v okraju še ni zaključeno. Dosej je večanjnih v ZROJ 87,2 odst. vseh rezervnih oficirjev, v občinah Sentjerne, Kostanjevica-Podbočje, Mokronog, Trebnje in Črnomelj pa so vsi rezervni oficirji člani organizacije. Odstopke ne vključenih tovarišev je sorazmerno precej visok in bodo morali občinski odbori poskušati, da skupno z bivšimi pododbori UROJ uredijo zlasti vprašanje članstva. Organizacija naj bi zajela vse rezervne oficirje, iz svojih vrst pa bi izločila tiste redke posameznike, ki so z različnimi kaznivimi dejanji omadeževali lik oficirja ljudske armade.

Dvig strokovnega znanja rez. oficirjev je in ostane ena izmed glavnih in stalnih nalog Združenja. Pred leti, ko je bilo na razpolago manj gradiva za sku-

pinjski in individualni študij, je bilo delo organizacije v bivšem novomeškem okraju živahnije kakor lani. Vse preveč je bilo, zlasti v Novem mestu, resnih in neresnih izgovorov, zakaj je bila udeležba na predavanjih dostikrat slaba. Bolj bi morali za vsestransko dejavnost, za večjo družabnost, poglobljeno delo in sodelovanje z garnizijami JLA skrbeti zlasti občinski odbori, ki ne smejo zanemarjati stikov s posameznimi člani in skupami rez. oficirjev. Na konferenci so delegati zategadelj opozorili predvsem na večjo disciplino v vrstah rez. oficirjev, na pritegovanje mlajših kadrov, ki imajo manj izkušenj, k predavanjem in osebnem izobraževanju, kakor tudi na tehnična vprašanja medsebojnega obveščanja o različnih praktičnih vajah v

enotah JLA, o obisku in ogledu sodobnega orožja v bližnjih garnizijah in pod. Bolj kakor doslej bi morali izkoristati tudi poučne in ostale filme za vzgojo rez. oficirskega kadra, češar si želijo zlasti odbori na področju. Predstavniki Glavnega odbora UROJ je opozoril delegate na dolžnosti organizacije pri izvenarmadni vzgoji ljudstva, ki nudi s pestrostjo delovnih oblik več možnosti za uspešnejše delo, kot smo ga dosegali doslej. Garnizije JLA so pripravljene nuditi Združenju vso pomoč glede predavateljev in materialne opreme za uspešnejše izobraževalnega programa rez. oficirjev. Tovariš Tone Vidmar Luka je opozoril na priročnik in ostalo literaturo, ki je organizacijam na razpolago za ureditve delovnih programov.

Občni zbor Slovenske izseljenske matice

V Ljubljani je bil 31. marca letni občni zbor Slovenske izseljenske matice, ki prehaja v 60. leto svojega obstoja.

O velikem pomenu matice pri navezovanju stikov z rojaki v zametstvu, je uvodoma govoril predsednik SIM tovariš Ivan Režent. Samo lani je obiskalo Slovenijo nad tisoč naših rojakov iz večih evropskih in drugih držav. Čedalje več se jim obrača na matico za nasvete in pojasnila, matica pa si prizadeva, da jim gre na roko in jim skusa pomagati, da bi lažje spoznali domovino tako, kot je, in da bi jim bilo bivanje med nami čim prijetnejše.

Na občnem zboru so sprejeli pravila društva in izvolili novo upravni odbor, kateremu tudi v bodoče predseduje tovariš Ivan Režent. SIM si bo v bodoče še bolj prizadevala navezovati stike z rojaki po vsem svetu. Skupala bo med nas pošlala kulturne skupine, ki si jih rojaki tako želijo, saj sta domača pesem in kulturni nastop za nje največje življenjske. Ko se je to pokazalo pri vseh dosedanjih obiskih. Največ-

ja letošnja prireditev izseljenske matice bo 8. avgusta v Grosupnem jemu, kjer bodo ta dan odkrili spomenik pisatelju Lovisu Adam-

ču. Za čimbolj prirečen sprejem rojakov, ki bodo letos prišli na obisk v domovino, se podružnice SIM že skrbno pripravljajo.

Se jih še spominjate? Veseli, zagoreli od sonca in zraka, so pomagali obnovljati Novo mesto; kopali so jarke za vodovod, delali na Lokl, na Grmu, sejmšišču in povsod, kjer je klesalo delo. Dragocen prispevek mladinskih delovnih brigad ne bo nikoli pozabljen. Na vseh delovnih akcijah je v preteklih 10 letih sodelovalo 1.5 milijona mladih graditeljev. Samo na 40 največjih gradbiščih se je v 6000 delovnih brigadah izmenjalo milijon brigadirjev...

Natočimo si čistega vina o dolenskem vinu

V kletah dolenskih vinogradnikov so znatne zaloge neprodanega vina lanskega pridelka. Računajo, da je teh zalog, ki so pripravljene za prodajo, okoli 200 vagonov, od tega samo na območju metliške občine okoli 40 vagonov. Dokajšnje količine neprodanega vina so še v občinah Semčje, Črnomelj, Kostanjevica-Podbočje, Mokronog in na Trški gori.

Prodaja dolenskih vin je močno zastala. Vzrokov za to je več. Eden glavnih je, da je večina vina slabe kvalitete, za kar je spet več vzrokov. Je pa tudi res, da domači gostinci ne segajo po domačem vinu, tudi tistem ne, ki ima ustrezno kvaliteto. Raje uvažajo vina od drugod, ker so po navadi cenejša in imajo znatno večjo stopnjo alkohola, čeprav s njimi naš poštojnik ni povsem zadovoljen. To velja tudi za kupovanje domačih vin v vinskih kletah naših podjetij. Vsa zasebni sektor skusa s tem nekoliko prikriti doseženi promet, ker je kontrola v tem pogledu pri nas še šibka. Skratka, domači gostinci so slabi odjemalci in propagandisti domačih vin, kar je treba grajati. Obstaja pa tudi uredba, po kateri gostinski obrati ne smejo točiti vina pod določeno stopnjo alkohola.

Zaradi velike ponudbe vina sta OLO in OZZ Novo mesto prejšnji teden sklicala poseben posvet o tem, kako pomagati vinogradnikom, da vsaj del teh presežkov vnovečijo. Povsota so se udeležili poleg zastopnikov OLO, okrajne zruženje in predstavnikov tistih kmetijskih združenj, kjer so na terenu največje količine neprodanih vin, še predstavniki Združenega tr-

govskega podjetja, podjetja Slovenskega vina, podjetja Vinocet, republikanskih in okrajnih gostinskih zbornic, tržnih inšpekcij in Centralnega higienskega zavoda. Na posvetu so se dogovorili, da bo podjetje »Slovenija« vnos odkupilo določeno količino, vendar samo sortnega vina, ki ima nad 7 stopenj alkohola. Združenje trgovsko podjetje v Novem mestu je že pričelo odkupovati taka vina za navedeno podjetje. Sortno vino, ki ima od 7 do 8 maliganov, odkupuje po 60 odnosa 75 din liter, če je še plačan prometni davek. Tudi podjetje »Vinocet« je pripravljeno odkupiti nekaj slabših vin in vinskih mešanice za predelavo v vinski kis, vendar lahko plača le 5 din za stopnjo alkohola. Potrebno je poudariti veliko pomeno smederevskega vina po 3.90 do 4 din za stop-

POZIV!

Vse pripadnike I. brigade VDV - NOV in Varnostne obveščevalne službe sektorja te brigade pozivamo, da sporoče svoje naslove in enote, v kateri so bili do 9. maja 1945, na enega izmed sledečih Okrajnih odborov Zveze borcev NOV: Ljubljana, Novo mesto, Kočevje in na Občinski odbor ZB Postojna.

Podatke potrebujemo zaradi priprave na proslavo tih enot, ki bo letos poleti. Podrobnejše informacije lahko dobite pri naštetih organizacijah Zveze borcev. — Prijavni rok do 15. maja 1956! Pripravljala odbor

KAKŠNA BO NAŠA BODOČA OSNOVNA ŠOLA

Zadnja leta veliko govorimo o tem, da je naša šola zastala za družbenim razvojem, da ne ustreza današnjim potrebam, skratka, da jo bo treba temeljito reformirati. Ker pa stvar ni enostavna in smo prav na šolskem področju poleg potrebnih sprememb uvedli zadnja leta tudi marsikaj takega, kar se je kasneje izkazalo za premalo premišljeno, je razumljivo, da smo se nove šolske reforme lotili s primarno previdnostjo, temeljitimi pripravami in analizami. Umiljivo: spremembe osnovnega šolskega programa zajeti ne samo učni program in vsebino šolskega dela, marveč tudi izobraževalni in vzgojni smoter, predvsem pa delovno metodo na šoli sama. Zato je prav, da spoznamo do bre in slabe strani dosedanjega šolskega in tudi možnosti, v katerih bomo lahko spreminjali šolo.

Seveda ne bi bilo prav, če bi vprašanje šolske reforme reševali samo pedagoški strokovnjaki. Ker smo prav vsi državljani zainteresirani za tem,

zakšna bo izobrazba in vzgoja mladine, kaj bo prinesla iz šole za življenje in kakšen bo njen odnos do celotne družbe, morajo v razpravo poseči prav vsi, ki jim je teža mar. Da bi se to zgodilo, je Svet za prosveto in kulturo LRS nedavno v posebnih brošurah izdal dva elaborata o organizaciji osnovnega šolskega in o šolanju bodočih učiteljev; izdelala ju je Komisija za šolsko reformo pri Odboru za novo sveto Zvezne ljudske skupščine. Da bi opozorili na problematiko šolske reforme tudi naše bralce, bomo iz omenjene brošure povzeli nekatere glavne misli, pri tem pa poudarili glavne razlike med našo dosedanjno osnovno šolo in bodočo.

1. Temeljna načelna vprašanja. Šola mora biti organizacija, ki pripravi učence in študente na življenje in delo. Šola mora biti organizacija, ki pripravi učence in študente na življenje in delo.

Koncert učencev glasbene šole Ljubljana-Center. V spomin na 200-letnico rojstva enega največjih svetovnih glasbenih genijev W. A. Mozarta je priredila Glasbena šola Ljubljana-Center s svojimi najboljšimi učenci v Ljubljani koncert, ki je izredno uspel. Prireditelj koncerta so izrazili željo ravnateljstvu Glasbene šole v Novem mestu, da bi ga ponovili tudi v Novem mestu. Koncert bo v nedeljo, 5. aprila, v Domu ljudske prosvete; za glasbo ob 11. uri, za ostale občinstvo pa ob 14.30 uri popoldne. In ga zaradi pomenitosti toplo priporočamo. Vstopnice od 30—50 din bodo v predprodaji v soboto in nedeljo v Domu ljudske prosvete.

Po predlogu beogradske Komisije za šolske reforme naj bi obvezno šolanje vszkega državljanja trajalo osem let, to je od dopolnjenega sedmega pa do petnajstega leta starosti. Ta, vsa vse državljanje obvezna osemletna šola, naj tudi v zaokroženih oblikah izobrazbe in vzgoje prav vsem otrokom, ne glede na to, ali bodo kasneje nadaljevali študij v gimnazijah in strokovnih šolah ali pa bodo stopili takoj v poklic. Zato bo vsaka šola, ne glede na to, kje se nahaja, dajala enak trden temelj splošne izobrazbe in družbene vzgoje.

Delo v bodoči ljudski šoli naj bi bilo organizirano tako, da bo omogočilo mladini čimbolj zdrav otroško in mladeniško dobo, da jo bo čim bolj veselo življenjala ter zato želja po znanju in napredku ostala v njih živo še potem, ko bo šolanje že nemara opustila.

Osemletna osnovna šola bo šola enotnega tipa. Zato bo na vseh ustanovah te vrste enoten učni načrt in enotna delovna metoda. Da pa ne bodo odražene od okolja in razmer, v katerih bodo delovale, bodo omenjeni enotni učni načrti lahko tudi dopolnili ali pa vsaj delno spreminili; v katerih mejah, bi na predlog ljudskih odborov izdala posebna določila Svet za prosveto in kulturo posamezne republike.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sklepi OB LO Novo mesto

S 6. seje občinskega ljudskega odbora

Na 6. redni seji 21. marca je občinski ljudski odbor Novo mesto sprejel več odločitev, ki so jih predložili posamezni sveti. Sprejet je bil:

Odlok o postopku pri dodeljevanju stanovanj in odlok o dodelitvi krajev in občin, za katere velja Uredba o dodeljevanju in odločitvi stanovanj; odlok o postopku pri prodaji stanovanjskih hiš iz splošnega ljudskega premoženja; odlok o hišnem redu; odlok o seljih, tržnem in sejmškem redu na območju občine; odlok o razširitvi odloka o upravljanju gostinskih storitev izven poslovnih prostorov, oddajanju opreme in ljubiteljskega turizma in dajanju hrane abonentom v zasebnih go-

spodinjstvih; odlok o obveznem čiščenju in skropljenju sadnega drevoja ter obveznem skropljenju ali prašenju krompirja, ter odlok o ustanovitvi sklada za vzdrževanje stanovanjskih hiš.

Občinski ljudski odbor je na seji imenoval tudi več komisij, sprejel sklep o likvidaciji zavoda Uprave mestnih nepremičnin, Uprave doma ljudske prosvete in komunalnega podjetja »Snaga«. Namesto tega podjetja je ustanovil Komunalno upravo za vso občino. Prevzel je tudi nekaj jamstev podjetjem za najem obratnega kredita, dovolil razširitev poslovanja Vodovodno inštalacijskemu podjetju, ki je prevzelo od »Kovinarja« kleparsko delavnico. Dovolil je tudi razširitev poslovanja Združenemu trgovskemu podjetju, tako da se sme baviti še s stekleničanjem piva, odkupom in prodajo poljev, rakov, žab in vseh vrst perutnine. Imenovana je bila komisija za odmero davka obrtnikom in ostalim svobodnim poklicem za leto 1955. Dolžnosti šefa Stanovanjske uprave je bil razrešen Bogdan Vrančić, na to mesto pa imenovan Janko Mišigaj.

BRIGADIRJI IN MLADINCI!

V nedeljo, 8. aprila bo v Črnomlju odkrita spominska plošča vsem brigadirjem, ki so gradili mladinsko progoto Otavac—Bunbarcel. Okrajni štab MDB vabi vse brigadirje in mladince, naj se proslavo v čimvečjem številu udeležijo.

Iz Novega mesta bo v nedeljo zjutraj odpravljal poseben vlak v Črnomelj. Točen čas odhoda bo vročasno objavljen.

Okrajni komite LMS Novo mesto

Nad 3000 žena in deklet je bilo v minulih dneh na raznih izobraževalnih in strokovnih tečajih, kar nedvomno potrjuje, da hoče dolenski ženski naprej, da se rada izobražuje in da želi s časom in korak. — Na sliki: tečajnice 3-mesečnega gospodinjstva tečaja, ki ga je za dekleta iz novomeške kletice priredil okrajni Gospodinjstveni center.

Odklikovani dolenski gasilci

Gasilska zveza FLJR je odklikovala za izrecne zasluge v delovanju za napredek gasilstva in za požarovalno delo v gasilstvu naslednje tovariše iz novomeškega okraja, ki so prejeli zvezna odklikovanja:

GASILSKO ZVEZDO II. STOPNJE:

Ernest Bele, Novo mesto; Franc Bulc, Mirna; Pavel Japelj, Ponikve; Alojz Kek, Velika Loka; Alojz Mirič, Novo mesto; Janko Mišigaj, Novo mesto; Anton Pečarič, Draščiči; in Ignac Stupar, Metlika.

GASILSKO ZVEZDO III. STOPNJE:

Jože Berus, Globodol; Ivan Fink, Smihel pri Novem mestu; Franc Florjančič, Otočec; Karel Galič, Mirna peč; Drago Gregorec, Dolenske Toplice; Janez Kočevar, Semčje; Alojzij Lazar, Dobrič; Kazimir Malič, Vinica; Ivan Novčak, Skočjani; Janko Pezdirc, Črnomelj; Jože Simonič, Dobravice; Anton Štepanič, Metlika; Milan Vavtar, Sentlojrenc; Anton Štemberger, Mirna peč; Anton Vrščaj, Črnomelj; in Janez Zidar, Stara vas - Loka.

REPUBLIŠKO PRIZNANJE II. STOPNJE:

Anton Kambič, Črešnjevce; Janko Pezdirc, Črnomelj; Anton Vrščaj, Črnomelj; Matija Macele, Brezje-Kot; Jože Bečaj, Dragatuz; Ivica Lakner, Sinji vrh, in Ivan Stefane, Predgrad.

REPUBLIŠKO PRIZNANJE III. STOPNJE:

Ivan Glazer, Črnomelj; Franc Švajger, Črnomelj; Alojz Judnič, Petrova vas; Jakob Grahek, Petrova vas; Ivan Buclik, Petrova vas; Jakob Springer, Petrova vas; Maks Laterner, Kot-Brezje; Jakob Ivanetič, Jože Kofati in Jože Kambič iz Črešnjevca, Anton Tavčar, Janez Mušič, Ildor Dražumerič, Peter Mušič, Matija Panjer in Marjan Švajger iz Dragatuzja; Franc Kolbezen in Miran Strugar iz Črnomlja.

ZVEZNO GASILSKO PRIZNANJE:

Anton Pečarič, Draščiči; Ignac Stupar, Metlika; Janez Kočevar, Semčje; Kazimir Malič, Vinica; Jože Simonič, Dobravice; Anton Štepanič, Metlika in Anton Vrščaj, Črnomelj.

Vsem odklikovanim tovarišim iskreno čestita k visokim priznanjem tudi uredništvo našega lista!

Zadružna mlekarina polzkusno že obratuje

V sredo je začela poizkusno obratovati zadružna mlekarina v Novem mestu. Več bomo o novem podjetju in njegovem pomenu za Dolensko poročali v kratkem.

Podjetje za pralvodnjost v Novem mestu

Na 6. redni seji je občinski ljudski odbor Novo mesto med drugim sprejel tudi sklep o ustanovitvi podjetja za pralvodnjost in v izgradnji. Podjetje v izgradnji bo začasno vodil Niko Pavlič.

VREME

ZA ČAS OD 6. DO 14. APRILA

V drugi polovici tekočega tedna na prehodno izboljšanje vremena in topleje. Od konca tekočega tedna do sredice prihodnjega tedna nestalno s pogostimi padavinami in močna ohlajenja. Ob razjasnitvah ponehi glava. V drugi polovici prihodnjega tedna 2 — 3 dni jasno in čisto dan tople vreme. Ob koncu tedna poslabšanje s kratkotrajnimi plohami oz. nevihtami. (Napoved izdelal V. M.)

Četrtošolci in izbira poklica

Na odseku je poudarek na naslednjih predmetih: matematika, fizika, strojni elementi, kemija, mineralogija, črna in barvasta metalurgija in metalurške naprave.

Absolventi šole lahko nadaljuje študij na tehnični fakulteti, oddelku za metalurgijo in rudarstvo.

Srednja kmetijska šola

Srednja kmetijska šola je v Mariboru. Ima svoj internat. Dijaki te šole postanejo po šolanju kmetijski tehnik, ki se lahko pozneje specializirajo za poljedelce, živinorejce, vinarje in sadjarje. Kmetijski tehnik se lahko zaposli na državnih in združbenih posestvih kot vodje odsekov splošnih kmetijskih združenj, kot referenti za posamezne panoge pri okrajnih zvezah združenj, kot inštruktorji za praktično delo na kmetijskih šolah in kot strokovnjaki pri podjetjih, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in prometom kmetijskih pridelkov (Agrotehnika, Kmetijski magazin, Seminarsna, Vино-Sadje, vinarske zadruge, strojna služba, mlekarne, prodajalne kmetijskih proizvodov in različne poskusne postaje). Po daljši praksi lahko postanejo kmetijski tehnik upravnik državnih in združbenih posestev ali ekonomij in predavatelj na nižjih kmetijskih in kmetijsko-gospodarskih šolah.

Usnjarski tehnikum

Šola je v Domžalah. Ima internat. Dijaki te šole se učijo na tehniki usnjarske stroje, ki se lahko zaposlijo kot vodje delavcev in tehnik v tovarnah usnja, prevzemalci surovih kož, tehnik v taninski industriji.

Za ženske poklice ni primeren, ker zahteva veliko telesno odpornost (delo v vlažnih prostorih). Poklicne bolezni te stroje so: revmatizem, prehladi na črevesju in mehuru.

V slovenski in drugih republikah so velike možnosti zaposlitve.

Za sprejem na šolo je potreben sprejemni izpit iz slovensčine, matematike in kemije. Dijaki morajo imeti ročno spretnost in morajo biti zdravi.

Na šoli je poudarek na naslednjih predmetih: organska in anorganska kemija, usnjarska kemija in poklicno delo.

Absolventi usnjarskega tehnikuma se lahko vpšejo na tehnično fakulteto, oddelke za kemijo.

Šola sprejema tudi učence vajenjskih šol, ki so končali 3. razrede četrtilanske stroje, če opravijo sprejemni izpit.

Gozdarska srednja šola

Ta šola je v Ljubljani, Milčinova 7a. Na šoli, ki ima internat, traja pouk pet let. Učenci te šole se učijo za gozdarske tehnik, ki po praksi postanejo lahko pomočnik upraviteljev gozdnih uprav ali upravitelji gozdnih uprav.

Učenci morajo biti telesno odporni, ker je služba gozdarja na terenu naporna.

Poklic na ženske ni priporočljiv, razen za dela, ki ne zahtevajo večjih telesnih naporov.

Za sprejem na šolo je potreben sprejemni izpit iz slovensčine, matematike in botanike. Na šoli je poudarek na naslednjih predmetih: matematika, gojenje in urejanje gozdov, varstvo gozdov in gradnje gozdarstva.

Gozdarstveni tehnik se lahko vpiše na agronomsko, gozdarstvo in veterinarsko fakulteto, oddelke za gozdarstvo.

Šola za farmacevtske pomočnike

Ta šola je v Ljubljani. Na njej se dijaki in dijakinje usposobijo za farmacevtske pomočnike v lekarni, za vodje oddelkov v farmacevtskih skladiščih, v farmacevtsko-kemičnih tovarnah in analitskih laboratorijih farmacevtskih ustanov.

ŠKODLJIVO ZADOLJLJSTVO

KERAMIKA po vojni ni napredovala, čeprav misli njeno vodstvo drugače

Na šoli je poudarek na biologiji, kemiji, poljedelstvu, sadijarstvu, vinogradništvu, živinoreji in mehanizaciji.

Absolventi te šole se lahko vpšejo na agronomsko, gozdarstvo in veterinarsko fakulteto, oddelke za gozdarstvo.

Poklic na ženske ni priporočljiv, razen za dela, ki ne zahtevajo večjih telesnih naporov.

Za sprejem na šolo je potreben sprejemni izpit iz slovensčine, matematike in botanike. Na šoli je poudarek na naslednjih predmetih: matematika, gojenje in urejanje gozdov, varstvo gozdov in gradnje gozdarstva.

Gozdarstveni tehnik se lahko vpiše na agronomsko, gozdarstvo in veterinarsko fakulteto, oddelke za gozdarstvo.

75-letnica zaslužnega borca

Kakor poročajo »Novice« iz Kočevja, je pred dnevi praznoval v Slavskem Lazuh ob Kolpi in prijateljev 75-letnico življenja znan partizanski oče, dolgoletni član Okrajnega odbora OF in Socialistične zveze, prvi predsednik ONOO Banja loka in prvi predsednik OLO Kočevje tovariš Alojz Rauh. Ob lepem življenjskem jubileju so mu čestitili prijatelji in soborci iz let NOB, lepim željam in čestitkam pa se pridružujejo tudi partizanski borci, aktivisti in prijatelji iz Bele krajine in ostalih krajev novomeškega okraja, ki želijo tovarišu Rauhu še mnogo let srečnega in zdravega življenja v krogu svojih dragih!

Lepo so proslavili občinski praznik

26. marca so v Ribnici slavili svoj občinski praznik. Za uvod praznika je dramska sekcija TVD Parizana uprizorila 24. marca spevoigr »Kovaček študent«, ponovili so jo 25. marca. Obkram je bila lepa udeležba. 25. marca je bila v domu JLA lepa slovesnost, ko je bilo podeljenih okoli 60 partizanskih oznok iz ribniške občine. Tem partizanskim otrokom, katerih očete so padli v borbi ali pa umrli v raznih taborniških, bo borci in dan v lepem spominu. Svoje mlade goste so pozdravili predstavniki množičnih organizacij in ribniške garnizije.

Isti dan zvečer je bila v domu Parizana svečana akademija z govorom o pomeni občinskega praznika, nastopil so tudi delavci Parizana, pevski zbor Parizana, videli smo folklorne plese itd. Bil je zares lep večer. Druga dne na praznik je bila slavnostna seja občinskega ljudskega odbora.

Naj omenimo le, da je malo pred občinskim praznikom dobila Ribnica ozvočenje.

Članarino za Prešernovo družbo lahko plačujete tudi v obrokih.

Članarino za Prešernovo družbo lahko plačujete tudi v obrokih.

Od tedna do tedna

Boj Alžircev za svobodo ni neodvisnost je razumljiva in globoko upravičena; v 16. stoletju so to veliko deželo na severu Afrike zasedli Turki, 1830 pa je postal del Francije. Drugo je seveda, a kakšnimi sredstvi nekateri krogi bijejo boj za svobodo, nasprotno, branijo svoje kolonialne koristi in profite. Pri tem bi bilo moč razpravljati o umestnosti atentatov, tako imenovanega individualnega terorja (na obeh straneh), toda eno drži: kolonialni sistem čedalje bolj poka, se krha in propada. To je jasno vsakomur, ki kolikčaka trezno presoja stvari in dogodke.

Na primeru Alžira se to dejstvo nenehno potrjuje. Ta dežela, po obsegu štirikrat večja od Francije in z blizu deseti milijoni prebivalcev, kar vse od uporniškega gibanja pod vodstvom dobro organizirane in dobro oborožene alžirske fronte narodne osvoboditve. Nad 200 tisoč francoskih vojakov in policajev še vedno ne zateže, da bi sukrotili upornike, ki delujejo po vseh delih dežele, ki imajo dejansko oblast v nekaterih pokrajinah in celo morejo mobilizirati rojake v svoje vojaške oddede.

Generalni guverner Robert Lacoste zahteva nadaljnjih 100 tisoč vojakov. Desničarji širijo govorice, da so uporniki sklenili začeti stalno vojno, se pravi, brez posebnih ostrirov; vsak dan pa de okrog tisoč ljudi...

V zvezi s tem je tudi novica, da bo šel francoski socialistični ministrski predsednik Guy Mollet te dni v Alžir, da bi na kraju samem proučil ukrepe, ki so nujno potrebni v sedanjem zaostrenem položaju.

Res, Guy Mollet še nikdar doslej ni bil v težavnejšem položaju. Generalni guverner Lacoste vztrajno zahteva novih 100.000 vojakov za spominjave, kot imenujeje te reči v Franciji, francoski naseljenci v Alžiru in njihovi prisaži v Franciji.

ciji vneto hujskajo na vojno, čes da je to nedno sredstvo, da bi dosegli mir in zagotovili obščinsko Alžira kot naravnega poldeljskega Francije onkray Sredozemlja. Del javnosti zahteva potajanja, drugi del se boji, da bi prišlo do nove indokline, tretji žele, da bi v vojni podsegle tudi druge države, četrti pa spet kakor v dneh indoklinske vojne uporabljajo izraz samazana vojna...

Guy Mollet, predsednik socialistično-radikalne vlade, ki mihi sama ni docela enotna kar zadeva Alžir, ujet med ta različna mnenja, struje in interese, pa skuša iti po poti, ki si jo je začrtal do kraja. Njegov poziv upornikom, naj bi stvar uredili, je vse doslej ostal brez odzgovora, toda hladnokrvni Mollet ni izgubil potrpežljivosti: prepričan je, da ta molk ne pomeni dokončne odklonitve, marveč veliko nezaupljivosti, ki je sad preteklosti, ko so radodarno trosili velike, a prazne obljube, ko se je za vsakim predlogom skrivala past in prevara. Zato si skuša francoski ministrski predsednik predvsem pridobiti zaupanje muslimanskega sveta. Pri tem pa je seve jasno, da oborožena intervencija v Alžiru ni prava pot, da bi si pridobili zaupanje Alžircev.

Zato je zdaj položaj še vedno takšen: uporniki zahtevajo, naj Francija najprej pripravi alžirsko državo, potem pa se bodo lahko pogajali, v kakšni zvezi bo neodvisni Alžir s Francijo. Francoska vlada pa zahteva najprej upravičevje reda in mira v deželi, resno ponuja razne reforme, o bodočem položaju te dežele pa bi se pogajala z alžirskimi predstavniki, izvoljenimi na volitvah, do katerih bi prišlo potem, ko bi uporniki položili orožje.

Prihodnji dnevi in tedni, morada pa tudi meseci bodo polkazali, koliko se je Guy Molletu posrečilo zblizati ta nasprotujočaja si stališta.

Članarino za Prešernovo družbo lahko plačujete tudi v obrokih.

dobli ustneno odpevid od upravnika podjetja.

To so dejstva, ki ponovno potrjujejo navedbe v mojem prvem članku, katerega namen je bil izvesti v samem nastavu, pri tem moram poudariti da odgovor na moj članek, ki je napisan pod krinko delavskega sveta in upravnega odbora, ponovno dokazuje, da res nekaj ni v redu v »Keramiki« Blavto cele obravnava so hoteli prevzeti na odgovor na moj članek, da je de jankoo postaranskega pomena, umaknil pa so se bistvo, da napredka v tovarni ni bilo! Zadoljstvo s stanjem v podjetju, ki je bilo izraženo tudi v članku (če je tudi dejansko izraženo s strani delavskega sveta in upravnega odbora, ne vem), pa dokazuje, da se delavski svet in upravni odbor nista zavedala svojih družbenih dolžnosti. Poljav, da se kolektivni zadovoljstvo samo s tem, da s svojim delom dobi redne plače in da mu ni mar napredka podjetja, je nesocialističen in ga je treba, kjerkoli so pojavi, čimprej zatreti. »Keramična« je eno od redkih podjetij, kjer so namesto skrbi za razvoj podjetja in povečanje proizvodnje podpirali šumarstvo in kjer so šumarstvi tako upravnik podjetja kot mnogi člani kolektiva.

S svojim članom ne želim v tem kolektivni usvarjati nevolje, temveč le opozoriti na okline napaka, ki zavirajo napredok in razvoj proizvodnje, obenem pa omogočajo prave socialistične družbene odnose v kolektivu. Prejznan sem, da je v samem kolektivu dovolj zdravih sil, katerim ni vseeno, kakšno je stanje in podjetju, ki čutilo potrebo po napredku in razvoju podjetja in ki bodo znale pravilno oceniti kritično gledanje na sedanje stanje v podjetju.

IZšla je 3. številka Uradnega vestnika okraja Novo mesto

V soboto je izšla 3. številka okrajnega Uradnega vestnika, ki prinaša tokrat deset odiokov in dve odredbi občinskih ljudskih odborov, v neuradnem delu pa objavlja poročilo komisije za ugotovitev premoženjskih razmer in obveznosti OLO Novo mesto, poročilo sveta za gospodarstvo in poročilo sveta za kmetijstvo OLO s 5. redne skupne seje obh okrajnih zborov. Zlasti zanimivo je poročilo o stanju knjižniških bol in kmetijskih posestev v okraju, ki je objavljeno v celoti.

V tej številki je določena tudi naročilna za Uradni vestnik; na leto znaša 600 dinarjev, posamezniku 200 dinarjev. Določene so tudi cene za objave v vestniku.

Kdo bo »vršil sečnjou«?

Po naključju sem dobil v roke tiskovnico OLO Novo mesto »Pravno Upravno za gozdarstvo. Rad bi opozoril na nekaj napak na tej tiskovnici (nemara so tudi na podobnih), besede moramo obravnavati na uradnih tiskovinah. Mislim, da je v Novem mestu dovolj ljudi, katerim se ta tiskovnica lahko da v korrekto, predean gre v tisk. Opozorim na napake in bo sestavljal v prihodnje znal izogniti.

1. Prosnja... življenje izpisana, ker se v nasprotjem primeru ne bo vzela v postopek = krakio, po domače je: sicer ne bo upoštevana. (ali obravnavana).

2. Kolkovina = kolektivna (ker imamo kolk in kolekt).

3. Kdo bo vršil sečnjo? = Kdo bo sekal.

4. Sečnja nameravam vršiti... = sekal bom; posekal bom... (sečnje namreč ne moremo vršiti, lahko pa sekalmo).

5. Stedi z lesom = slovensko je: varčuj z lesom.

Poljansko »Keramič«

Ni res, da je letos Dolenjski list kdajkoli poročal, da je »Keramična« dosegla v letu 1955 le 57 odstotkov letnega proizvodnega plana. Pač pa smo 27. 1. 1956 pisali v uvodniku »Skodljivo kričanje in lažni prijatelji dolnarjav«, da je »Keramična« dosegla decembrski proizvodni plan s 57%, računamo v primerjavi z novembrskim proizvodnim planom! To je razvidno iz 4. odstavka omenjenega uvodnika, kar pa so lovčili »Keramična« od napachi v njeni verjetno prezrli. Čeprav smo kmalu po 27. januarju to telefonično pojasnili vodstvu podjetja, je delavski svet govarjal 8. 2. 1956 zahteval, da se objavi popravek glede proizvodnega plana podjetja za leto 1955. Uredništvo

ni res, da je letos Dolenjski list kdajkoli poročal, da je »Keramična« dosegla v letu 1955 le 57 odstotkov letnega proizvodnega plana. Pač pa smo 27. 1. 1956 pisali v uvodniku »Skodljivo kričanje in lažni prijatelji dolnarjav«, da je »Keramična« dosegla decembrski proizvodni plan s 57%, računamo v primerjavi z novembrskim proizvodnim planom! To je razvidno iz 4. odstavka omenjenega uvodnika, kar pa so lovčili »Keramična« od napachi v njeni verjetno prezrli. Čeprav smo kmalu po 27. januarju to telefonično pojasnili vodstvu podjetja, je delavski svet govarjal 8. 2. 1956 zahteval, da se objavi popravek glede proizvodnega plana podjetja za leto 1955. Uredništvo

PREZDNO v ŽABJKU

Ivu Pirkovič:

iz Smihela je Nande Babnik tudi prečenskem župniku Janku Komljanec velen, da naj nemudoma pošlje k Sv. Roku prostovoljce. Po nedeljski maši je župnik res prestregel trideset faranov in jim v društveni dvorani razložil, da sta sedaj za dve strani, mihažlovičevci in partizani. Mihažlovičevci, je dejal, tabore v Gorjanjih in so prišli k njim že trije Mihažlovičevi častniki iz Srbije. Po končanem poročilu je župnik faranom vzkliznil: »Fanje, komur so na vroča pred partizani, naj se javi v Mihažlovičevoj vojski! Toda Prečenci so se kakor gluhbi priljubljeno porazgovorili po domovih, v grmovju blizu Prečne pa jih je s svojimi ljudmi zeman pričakoval množični kaplan Tontek Šinkar, da jih popelje čez Krko v Babnikovo taborišče.

To je bilo 24. maja 1942.

Ze čez dva dni nato je Nande Babnik župniku Komljanecu pisal, naj v svojem kraju iz vse vestnosti, načisto in točnosti zbere znesljive podatke o gibanju partizanov... Predvsem, koliko jih je, kje so, kakšno orožje imajo, do kam se območje njihovih potajni. To poročilo naj pošlje župnik vsaj do srede 27. maja zvečer po gospodinj. Željku ali ga odda v Škerjevi tračiki nasproti središnje nabeleže v Novem mestu ali pa kar naravnost Babniku v žibelskem samostanu. Glede dela,

Dolenc in še nekdo sta ga 7. junija prišla vabiti, naj se umakne v varno mesto. Janko Komljanec pa je očitno menil, da mora prej za vsako ceno spraviti še Prečence k bežim.

Ko se je razneslo o umoru v Zabjoku, ni kazalo čakati niti dneva več. Usodne utegneje postati tudi ure. Po Svarnovem obisku dopoldne v farovžu, se je odpravil župnik v mesto in se naglo zopet vrnil. Za njim je prihital študent prava Ivan Mihevc, da pomore župniku.

Ivan Mihevc, sin železničarja iz Novoga mesta, se je že skozi gimnazijo prebil s težavo. Bilo mu je že 22 let, ko se je vpisal v Ljubljani na vseučilišče. Po naravi neudarnjen, je učenje zanemarjal, trdilo bolj pa se v društvu neustrpni Stražarjev vdaljal poliviko usodne Ehrlichove politike, ki se je odločila za okupacijo.

Prečno je Mihevc prinašal Debeljakove in Babnikove ukaze in dvoril lepi učiteljici Bosetovi.

Ze popolndne — še vedno v ponedeljek 15. junija po Antonovi nedelji — je Janko Komljanec sporočil faranom v letkih, da se muči v prečenskih krajih voljka generala Mihažloviča, in jih pozval, naj se ji pridružio; zvečer naj se zberejo v farovžu. Pismo, naslovljeno Francu Somraku na Kalu, so dobili v roke partizani, ki so že od jutera pogrežali Tovarjstvo potratilo.

Iz Prečne pa hite proti Zabjoku trije ljudje: Jože Murgelj, Ivan Mihevc in učiteljica Milka Bosetova. Neke okoliščine govore, da je bil z njimi tudi organist Janer Rigtler.

Skrivenosti pretekline noči so bile za farovškega hlapanca prehuo breme. Ze popolndne, ko je šel s konji mirmrsko s Kalu, ki se je učil za kovača, zaupno pripovedoval, kaj se je ponoči zgodilo, kako je zjutraj videl župnika prihajati iz gozda, da sta bila pri vsej stvari tudi organist in Murgelj in da bodo morali zato on,

Rigtler in Jože Murgelj zopet spat v zvoniku. Povedal mu je tudi, da so župnik, organist in Murgelj oboroženi.

Kovaškemu vjencu ni šlo iz glave, kar je silil od farovškega hlapanca. Popolndne je krenil s Kalu v obrtno šolo v Novo mesto nalašč po ovinku skozi Zabjek, da bi videl, »ali so partizani ustreljeni in kdo jih je ustreljal,« kakor je sam dejal. Bilzu brezdna je zagledal oboroženo trumo in spoznal Mihevca in učiteljico Bosetovo. Prestraščen se je obrnil in stekel. Iz gozda je zaslišal oster zvžig in se znašel pred Murgeljem, ki je zmedenega fanta ostro prejel, kaj tu dela in čemu gre v šolo po tako nenavadni poti. Kovaški vjenec se je izmuznil, Murgelj je Somraka pozneje obdožil, da ga je prav on, Somrak, izdal, in mu zažugal, da ga bo ubil, če ga dobi v roke.

Zvečer se je zbral v župnišču nekaj članov Katoliške akcije in župniških prijateljev. Farovž so skrivaj zstrajžili oboroženi Svarnovci ljudje, župnik je spregovoril in epudoval nočne goste, naj budno zasledujejo upornike in vse, ki jih podpirajo; v duhu pisanja Svobodne Slove-rije in govora dr. Kreka iz Londona jim je zahteval, da vsi partizani obsojeni na smrt ter da general Mihažlovič to že izvršuje v krajih, lejer ima oblast. Župniku vabilo v Mihažlovičevoj vojski je, ko je, kot je v maju, tudi tokrat našlo pri faranih gluha ušeta. Nande Babnik je v šibelskem samostanu notredamskih nun zeman pričakoval prečenskih prostovoljcev.

Po sestanku v farovžu je Svarnu s svojo trumo, v kateri je imel nekdo ranjeno nogo nad kolonom, naglo krenil proti Zalogu ob Krki. Najbrž je čutil, da so bližnji partizani. V bešeč trumi je bil tudi nemopeški kaplan Anton Šinkar, ki je imel v svoji osebni izkaznici res zablansno, da je odšel kot prostovoljec v bele 15. junija 1942.

Hoteli, restavracije in menze KOSTI

so prepredne surovina naše kmetijske industrije. Ne unižite jih z zalaganjem, ampak jih oddajte najbližjemu skladišču podjetja!

ODPAD - NOVO MESTO

Ključ neuračevanju faranov za župnikovo prizadevanje se je v prečenskem župnišču začelo živahno delo.

Juže Murgelj je s tremi brati znal o orožje, ki so ga pozneje partizani našli skritega v župnišču, v farni cerkvi in na Murgeljevem domu na Daljem vrhu. Mladi farovski hlapec Alojz Pavlič in učiteljica Bosetova sta izdelovala letake, ki jih je učiteljica pisala na župnikov pisalni stroj, hlapec in Jože Murgelj pa raznašala po farni.

Učiteljica Milka Bosetova, lepo, visokorazredno dekle iz Trbovelj, je se pred vojno smrtno sovražila vse prekratne družbene pojave in je sedaj z nekakšno versko gorečnostjo krivovala svoj mladostni ogenj župnikovi stvari.

Ko so uporniki v maju in juniju naglo ovsajali deželo in se približevali tudi Prečni, so se v Novem mestu zahnali za župnika Komljanca, Gimnazijški ravnatelj Ivan

Škrivenosti pretekline noči so bile za farovškega hlapanca prehuo breme. Ze popolndne, ko je šel s konji mirmrsko s Kalu, ki se je učil za kovača, zaupno pripovedoval, kaj se je ponoči zgodilo, kako je zjutraj videl župnika prihajati iz gozda, da sta bila pri vsej stvari tudi organist in Murgelj in da bodo morali zato on,

Rakšna bo naša bodoča osnovna šola

Prodoren uspeh Celjanov v Novem mestu

(Prenos s 1. strani)

Verjetno so mnogi dejali: »Lahko je napraviti načrt, toda vprašanje je, kako ga bo moglo izvesti, ko so na desno meznimi kraji, zlasti med mestnimi in podeželskimi, različne tako veličine?« Tudi na te stvari je komisija mislila. Njen izdelek namreč pravi: »Različne razmere oziroma zelo pomembne razlike v posameznih razvitih in zaostalih področjih... preprečujejo, da bi v vseh šolskih centrih takoj, neposredno in do kraja uresničili enotni tip osemletne šole z vsemi njenimi elementi in značilnostmi, vendar pa vse to ne more biti zapreka... Zaveda svetov za prosveto ljudskih republik in okrajnih ljudskih odborov pa je, da skladno s splošnimi napori za dvig in napredek zaostalih krajev najdejo najuspešnejše poti in uporabijo najprimernejše prehodne oblike. Sicer pa bo o tem izdala še posebna navodila Zvezna komisija za šolsko reformo.

Itemembna novost bo reforma vnesla tudi v šolske oblike dela, zlasti pa v to, da bodo spremenili odnos med šolo in otrokom. »V mladi generaciji krepko odmevajo prizadevanja novega življenja. Zato mlada generacija, ki v njej kipijo novi življenjski, vse teže prenaša dokaj razširjeno kasarniško vzdušje in revščino učno-vzgojnega procesa, ki temelji večinoma na verbalistično-knjižnem pouku.« Nova šola naj vzbudi v mladih zanimanje do učenja s tem, da jih učij samostojnega opazovanja, mišljenja in dela. Zato učitelj svoje naloge ne bo mogel biti več samo predavatelj in izpraševalec, pač pa, vzgojitelj, organizator in svetovalec.

Seveda takih učnih možnosti ne bomo imeli čez noč; bodoči učitelji se bodo morali pripravljati na poklice drugače kakor doslej, to so pravzaprav pomembne spremembe, ki jih morajo učitelji in učenci sprejeti. Šola nam nudi vse polno primere, da je bilo res tako. Koliko zelo nadarjenih ljudi poznamo, ki so se siljajo uveljaviti v življenju kot novatorji, organizatorji, družbeni delavci, politiki, pa jim je stara šola v mladosti dala krivičen pečat, češ da so za šolanje nesposobni! Takih primerov je vse preveč, da bi jih mogli opraviti s spomnjenimi možami opraviti s spomnjenimi.

Ne, tašle »spomote« so bile v stari šoli tako rekoč nujne, ker so izvirale iz njezine ustroja, iz njenez bivanja. Koliko nepotrebnih tragedij je povzročila šola, ko je nadarjenim mladim ljudem po kriviti prilepila oznako »nesposobnost samo zato, ker je bila sama nesposobna, da bi odkrila prave sposobnosti in vrednote v ljudih! Če ponudimo šolo, da je stara šola osemletna, ni mogoče, da se ne bi uveljavila v našem življenju. Zato je osemletna šola, pa o ostalih se si posamezni učitelji nemara prizadevajo drugače, upoštevali zloj koristi samo enega dela mladine: to je tistega, ki se je odločil nadaljevati študij na višji gimnaziji in univerzi. Prav nič pa ni osemletna upoštevala tistega številčnega dela mladine, ki se je namenil stopiti na izpolniteljska obveznost v poklice ali pa ostati slo.

Nova obvezna ljudska šola torej s staro ne bo imela dosti skupnega. Po svojem smotru,

programu in načinu dela, lahko rečemo, bo pomenila pravi prelom z njo: postala bo namreč šola celotne mlade generacije mest in vasi, izobraževalna in vzgojna ustanova vseh plasti delovnih ljudi, in ne samo majnega števila tistih, ki nadaljujejo šolanje v višji gimnaziji. Tako nam postane umljivo, zakaj je, kakor smo rekli že zgoraj, osnovno načelo nove šole: dati enak trden temelj splošne izobrazbe in družbene vzgoje prav vsem otrokom.

Izdelek Zvezne komisije za šolsko reformo pa je opozoril še na druge napake dosedanje šole. Upoštevala namreč ni samo enega dela naših otrok, marveč tudi samo en del njihovih sposobnosti: fer skoraj čisto izločila tisto mladino, ki kaže smisel za tehnične poklice, za praktično delavnost, življenjskega predvsem za gimnazijske, pogosto pravimo, da nimajo smisla za učenje, niso nadarjeni za šolo, učenje, znanje in izobrazba, ki izvira iz drugih sposobnosti, nagnjenj in sposobnosti, tako raznovrstnih pri mladi generaciji, se proglašajo (javno ali tiho) za nižjo in manjvredno in kot razlog za drugačno pot v primeru neuspeha.

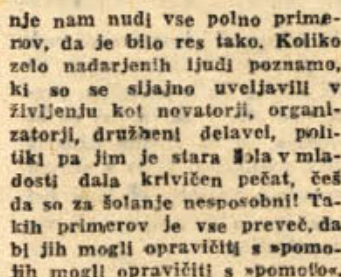
Posledice take šole niso bile samo osebna zagnjenosti mladih ljudi, občutek manjvrednosti, žalost staršev, ampak tudi za skupnost škodljiva dejstva. Poglejmo kaj pravi številk! V naši republiki se je v šolskem letu 1950-51 vpisalo v peti razred osemletke ali v njej ustrezni I. razred nižje gimnazije 26.167 učencev. Od teh je dokončalo v I. 1953-54 zadnji razred osemletke ali nižje gimnazije samo 7045 otrok, to je malo več kot ena

četrtina. Celih 20.000 otrok torej ni dobilo tiste osnovne izobrazbe, ki bi jo morali, saj je osnovna šola dolžna dati vsakemu normalno razvitemu otroku osnovno znanje, ker je to njen namen in ker prav zato nosi ime osnovne šole.

Za same številke govore, da naša šola nekaj ni bilo v rodu in da so prav zato potrebne korenite spremembe. Strokovnjaki so svoje mnenje o tem trdno in jasno podkrepili:

»Ker gre za normalna, a ne defektna bitja in za obvezno šolanje v tej življenjski dobi in ker je treba upoštevati družbeni namen in vlogo obveznega šolanja, sledi: ne gre za to, da odgovorimo na vprašanje, ali je nekdo sposoben ali nesposoben za šolo. To ni cilj in je opravilo obveznega šolanja. Gre za to, da nudimo in kako nudimo v okviru obveznega osemletnega šolanja vsekemu mladostniku povprečne normalne nadarjenosti, primerno starostni stopnji in njegovim resničnim sposobnostim, normalne merozelo splošno izobrazbo in družbene vzgoje.«

Sprilo teh in takih ugotovitev moramo reči, da so naši pedagoški strokovnjaki vnesli v svoj elaborat dobro premišljene in v marsičem čisto nove poglede na šolstvo in da je Svet za prosveto in kulturo, I.R.S. storil prav, ko jim je dal v brošuri široko publiciteto. Ne dvomimo, da bo to omogočilo plodno in široko debato o številnih problemih, ki se v zvezi s reformo obveznega osemletnega šolanja odpirajo. Mi smo v tem članku opozorili samo na nekatere, o ostalih pa nemara prihodnjič še kaj.

VLADO LAMUT: S ceste proti novomeškemu kolodvoru

Na svoji tridnevni gostovalni turneji — Brežice — Kostanjevica — Novo mesto — je Celjsko gledališče 28. marca prišlo tudi v osrčje Dolenjske, v Novo mesto, in dalo tu dve predstavi, popolnansko in večerno. Kolektiv tega gledališča, toda v analo naše galske kulture je čvrsto zapajeno novomeškemu občinstvu z »Zadevo Caine«, dramatisacijo je tudi pri nas znanega romana ameriškega pisatelja Hermana Wouka »Upor na ladji Caine«. Dramatisacijo je napravil sam avtor in ni to posameznik vsebine romana, ampak samostojno odsko delo, in sicer izstopajoč celotno vsebino, ko pride upor na ladji Caine pred vojaški sodišče. Blešči, ostri, miselnosti, vzdušje potiske na bojni ladji sredi Pacifika v drugi svetovni vojni, karakterizacija oseb, izvrstna dramska obdelava in izpeljava pred sodiščem, ko se prepletajo in preblikujejo juristični, vojaški in še osebni paragrafi, juridična, vojaška in še človeška problematika, vse to so velike odlike te umetniško in teatralno izredno žive, prepričljive Zadeve Caine.

Da je ta Woukova dramatisacija zabavala pred nami polno gledališčno občinstvo, je zasluga in čast celjskih igralcev, ki so s svojo igro ne samo navdušili, ampak resnično osvojili do zadnjega kotička nabito dvorano. Aplavz, ki kar niso hoteli pomehati, niso bili občajna pohvalitev gostov, ampak izraz navdušenja zahvale za izredno umetniško doživljanje. Težka, presenetljivo kvalitetno in doživeto odigrana vloga komandanta boje ladje Caine (Janez Škof), zagovornik Greenwood (Pavle Jeršin), tožilec (Sand. Kroš), poročnik Maryk (Branko Gombač, obenem režiser te igre), to so ljudi, ki bodo gledalcem še dolgo ostali v spominu. Pa tudi ostali, z manjšimi vlogami, so lepo prispevali k splošnemu uspehu; od njih moramo vsekar omeniti starosro celjskih gledališnikov, prizadernega kulturnega in gledališkega delavca Federja Gradšnika (kapitan Blakely).

V imenu Prosvetnega društva Dušan Jereb je pozdravil goste na oprtem odru predsednik Tone Gortnar in izročil igralcem kolektivno grafiko Novega mesta, delo akademskega slikarja Vlada Lamuta. Za pozdrave in za priščrčen nastop, ki so za h. d. deložni od občinstva, se je zahvalil

Fedor Gradšnik, poudarjajoč, da imi vlogami, so lepo prispevali k splošnemu uspehu; od njih moramo vsekar omeniti starosro celjskih gledališnikov, prizadernega kulturnega in gledališkega delavca Federja Gradšnika (kapitan Blakely).

V imenu Prosvetnega društva Dušan Jereb je pozdravil goste na oprtem odru predsednik Tone Gortnar in izročil igralcem kolektivno grafiko Novega mesta, delo akademskega slikarja Vlada Lamuta. Za pozdrave in za priščrčen nastop, ki so za h. d. deložni od občinstva, se je zahvalil

Prvi pevski koncert mešanega, moškega in ženskega zbora DPD Svoboda Briljin bo v četrtek 12. IV. 1956 ob 20. uri v Zadržnem domu Briljin pod vodstvom tov. Jazbeca.

V soboto 14. IV. 1956 ob 20. uri bo v zadržnem domu svetovne akademija v Briljinu v počastitev dneva železničarjev.

V nedeljo 15. IV. 1956 priredi Svoboda Briljin svečano akademijo z istim programom v počastitev dneva železničarjev v Trebnjem ob 15. uri.

Dne 15. IV. 1956 ob 8.30 bo na postaji in kulinici Novo mesto komemoracija pred spominsko ploščo padlih železničarjev.

MLADINSKA DRAMSKA SEKCIJA UPORNIKI VSELOJCI »ZARADI STRANOVANJA« v soboto 21. IV. 1956 ob 20. uri, v nedeljo dne 22. IV. 1956 pa ob 16. uri v zadržnem domu Briljin.

Šahovska sekcija Svobode organizirala šahovski turnir med železniškimi kolektivni postaje, kulturne, podjetja za vzdrževanje proge Novo mesto, Straža, Crnomelj in Trebnje od 1. do 15. IV. 1956.

Sporod dela briljske »Svobode« za april

18. marca smo v Straži zaključili gospodinski tečaj, ki sta ga vodili učiteljica Lidia Kulovčeva in Nada Petelinkarjeva. Tečaj je bil v prostorih kmetijske zadruge. Tečajnice, ki so prihajale tudi iz oddaljenih krajev, so se učile poleg kuhanja še ročnega dela, enkrat na teden pa so poslušale predavanja v okviru RK in o sodobnem gospodinjstvu.

Ob zaključku tečaja so privedle razstavo v prostorih osemletne šole. Veliko ljudi si je z zanimanjem ogledalo razstavo, ki je potrdila, da so se dekleta mnogo naučila. Jedila in pripomočki sodobne kuhinje so zanimali zlasti mladino. Zelo lepo so tečajnice uzele tudi prapor za sindikalno podružnico Zage v Straži.

Kostila, ki so ga tečajnice pripravile za zaključek razstave, so se udeležili tov. Čečarkova, zastopnica Okrajnega gospodinjstva, načelnik Sveta za kulturo in prosveto Lojze Kastelic, prosvetni inšpektor Janez Šolmajer in predstavniki ljudskih oblasti.

Tečajnice so izrazile željo, da bi v maju obiskale državno posestvo, kjer bi praktično videli primere sodobnega kmetijstva in gospodinjstva. Tečaj smo zaključili z željo, da bi se ponovil vsako leto in da bi se vanj vključevali tudi možka mladina, ki je zlasti v našem kraju prepotrebna vzgojnih in poučnih predavanj.

V imenu tečajnic se zahvalimo posebov tov. Robkovi za razumevanje in vse usluge, kakor vsem onim, ki so gmotno podprli naše delo.

Gostovanje Koprčancv v Novem mestu

Opozorjamo, da bo 19. in 20. aprila gostovalo v Novem mestu Gledališče Slovenskega Primorja iz Kopra. Spored bomo še objavili.

Ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad

Gradili smo in spet bomo gradili

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

Gradili smo in spet bomo gradili

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

Ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad

Gradili smo in spet bomo gradili

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

Suhokranjski prosvetni delavci v Prevolah

Učiteljsko iz občine Zužemberk se je 24. marca zbralo na III. sestanku v letošnjem letu. Ker hočejo člani spoznati problematiko in delovne pogoje vseh šol v občini, so se to po: odločili za oddajanje Prevole v Suhi kraji. Večino programa so pripravili učiteljice z domače šole, v kombiniranih oddelkih 5., 6. in 7. razreda osnovne šole. V razgovoru smo ponovno ugotovljali, kako težko, odgovorno in zahtevno je tako delo za učitelja, če hoče, da si tudi učenec, v kombiniranih oddelkih osvoji vsaj osnovno predpisano znanje.

Upraviteljica je z referatom o domoznansvu sprožila živahno razpravo, saj prav pouk tega predmeta ponekod še ni našel prave poti in jo učitelj šole štejejo.

Spor smo govorili o mladinskem delu, pedagoški literaturi, o pionirski organizaciji in o kulturno-prosvetnem delu učiteljsva. Učiteljsvo se bo dobro seznanilo z reformo šolstva, da bo lahko vodilo razprave o tem na sestankih SZDL.

Prihodnji sestanku bo v šmehlu pri Zužemberku.

Sadovi dela mladih rok v številkah

Brčko-Banovič: 62.268 mladih ljudi je od 1. maja do 7. decembra 1946, to je v 190 dneh, prebilo 3 predore, zgradilo 291 mostov, sezidalo 177 zgradb in napeljala 88 km železnice, po kateri vse odleži, 9 let in več, ropočejo iz Banovičkega bazena polni vlekci črnega premoga, prepotrebne surovine za našo mlado industrijo.

Banac-Sarajev: mladina je prevela v letu 1947 štirikrat več je naloge, 210.000 mladih ljudi je v 229 dneh od 1. aprila do 15. decembra preko 17 večjih mostov napeljala 243 km dolgo progo in nam tako odprla pot do rudnih bogastev in dohodi ob reki Bosni.

Avtostrada Beograd-Zagreb: moderna avtomobilska cesta, ki je zdaj glavna prometna žila med našima največjema mestoma, je nastala največje delo po vojni, 319 tisoč mladih ljudi je v manj kot 3 letih napeljala od severozahoda

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

Mitja Ančik

Cast pred sodiščem

Večkrat se tudi pripeti, da sodiše občutno obsodi koga, ki se norčuje iz te ali one telesne napake prizadete, ali celo iz starosti. Vsač človek je svojega sponjanja vreden in je vsako sponjanje šalj ter norčevanje iz njegovih telesnih napak, starosti ali invalidnosti vredno vse obsodbe, ne le s kazensko pravne vidika, ampak tudi z vidika morala in srčne kulture.

Kot primer navajam sodbo okrajnega sodišča v Metliki, s katero je bila na denarno kaznen obsojena sicer še mladoletna obdoženka, katere se je s popevko o »stari babi, mladi curi, postanu in židanem robcu« norčevala iz neke stare ženice na vasi.

Primeri, da bi kdo koga šaljil zaradi takeovane »stanovske« razlike so sila redki, kakor tudi primeri, da bi se iz narodnostnega vidika šaljile med seboj oseba različnih jugoslovanskih narodnosti. Če pa smo že pri narodnostih bodi spomnjenno, da je stila zanimivo to, da ne pomnim primera, da bi se cigani tožili zaradi žalitev in obrekovanj, čeprav se večkrat zlo-

z dolenski delavci preurejati Novo mesto. Lahko bi naštevali številke, naše uspehe, toda v vsakem brigadirju so še preveč živa doživljanja iz brigad, da bi bilo za objužanje spominov to potrebno.

Letos bo v aprilu poteklo 10 let od listega mogočnega delovnega vzmenjenja v mladih ljudeh, ki se je 1. maja 1946 pri Brčkem sprožilo in izrazilo v ustvarjalnem delu za našo lepšo bodočnost. Odlej seka mladina v vsej naši državi uspešno, vrta predore, ruši stene, koplje in gradi. Naša mladina ni izpuštila prej krampov in lopat iz rok, preden ni naše gospodarstvo reklo: dovolj! Saj je prav zaradi dela jugoslovanske mladine naša industrija z vsakim dnem močnejša in naše gospodarstvo z vsakim dnem uspešnejše.

Delovni uspehi in številke pa niso vse, kar naša mladina ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad razmišlja in delovni akcij prinesla domov: nepozabna doživljanja, duh poštvovalnosti in tovarštva, ki se ga da vzgojiti samo pri skupnem delu, in nepozabna srečanja mladine vseh naših narodov z mladino vseh svetov.

Marsikdo reče: »Jaz bi se bil senkrat, če bi bila še brigada. Zato je naš Marsal izrazil željo vese mladine, ko je uredništvu centralnega mladinskega glasila »Omladinac« odgovoril, da so bile mladinske delovne brigade tako pomembna kola bratstva in enotnosti naših narodov, da smo jih dolžni spet obnoviti. Seveda ne mladinske delovne brigade v pomenu prvih tridih povojnih let; naše gospodarstvo je danes že tako močno, da ga mladina ni treba reševati. Nove mladinske delovne brigade bodo predvsem oživljale duh borbenosti, delavnosti, samozavednosti, tovarštva in bratstva med našimi narodi; to je vse tiste lastnosti, ki morajo biti duhovna sestavina napredni

Cast pred sodiščem

Večkrat se tudi pripeti, da sodiše občutno obsodi koga, ki se norčuje iz te ali one telesne napake prizadete, ali celo iz starosti. Vsač človek je svojega sponjanja vreden in je vsako sponjanje šalj ter norčevanje iz njegovih telesnih napak, starosti ali invalidnosti vredno vse obsodbe, ne le s kazensko pravne vidika, ampak tudi z vidika morala in srčne kulture.

Kot primer navajam sodbo okrajnega sodišča v Metliki, s katero je bila na denarno kaznen obsojena sicer še mladoletna obdoženka, katere se je s popevko o »stari babi, mladi curi, postanu in židanem robcu« norčevala iz neke stare ženice na vasi.

Primeri, da bi kdo koga šaljil zaradi takeovane »stanovske« razlike so sila redki, kakor tudi primeri, da bi se iz narodnostnega vidika šaljile med seboj oseba različnih jugoslovanskih narodnosti. Če pa smo že pri narodnostih bodi spomnjenno, da je stila zanimivo to, da ne pomnim primera, da bi se cigani tožili zaradi žalitev in obrekovanj, čeprav se večkrat zlo-

V spomin na tečaj so se zbrale pred sindikalnim praporom, ki so ga same izdelale

Mitja Ančik

Cast pred sodiščem

Večkrat se tudi pripeti, da sodiše občutno obsodi koga, ki se norčuje iz te ali one telesne napake prizadete, ali celo iz starosti. Vsač človek je svojega sponjanja vreden in je vsako sponjanje šalj ter norčevanje iz njegovih telesnih napak, starosti ali invalidnosti vredno vse obsodbe, ne le s kazensko pravne vidika, ampak tudi z vidika morala in srčne kulture.

Kot primer navajam sodbo okrajnega sodišča v Metliki, s katero je bila na denarno kaznen obsojena sicer še mladoletna obdoženka, katere se je s popevko o »stari babi, mladi curi, postanu in židanem robcu« norčevala iz neke stare ženice na vasi.

Primeri, da bi kdo koga šaljil zaradi takeovane »stanovske« razlike so sila redki, kakor tudi primeri, da bi se iz narodnostnega vidika šaljile med seboj oseba različnih jugoslovanskih narodnosti. Če pa smo že pri narodnostih bodi spomnjenno, da je stila zanimivo to, da ne pomnim primera, da bi se cigani tožili zaradi žalitev in obrekovanj, čeprav se večkrat zlo-

Mitja Ančik

Cast pred sodiščem

Večkrat se tudi pripeti, da sodiše občutno obsodi koga, ki se norčuje iz te ali one telesne napake prizadete, ali celo iz starosti. Vsač človek je svojega sponjanja vreden in je vsako sponjanje šalj ter norčevanje iz njegovih telesnih napak, starosti ali invalidnosti vredno vse obsodbe, ne le s kazensko pravne vidika, ampak tudi z vidika morala in srčne kulture.

Kot primer navajam sodbo okrajnega sodišča v Metliki, s katero je bila na denarno kaznen obsojena sicer še mladoletna obdoženka, katere se je s popevko o »stari babi, mladi curi, postanu in židanem robcu« norčevala iz neke stare ženice na vasi.

Primeri, da bi kdo koga šaljil zaradi takeovane »stanovske« razlike so sila redki, kakor tudi primeri, da bi se iz narodnostnega vidika šaljile med seboj oseba različnih jugoslovanskih narodnosti. Če pa smo že pri narodnostih bodi spomnjenno, da je stila zanimivo to, da ne pomnim primera, da bi se cigani tožili zaradi žalitev in obrekovanj, čeprav se večkrat zlo-

Mitja Ančik

Cast pred sodiščem

Večkrat se tudi pripeti, da sodiše občutno obsodi koga, ki se norčuje iz te ali one telesne napake prizadete, ali celo iz starosti. Vsač človek je svojega sponjanja vreden in je vsako sponjanje šalj ter norčevanje iz njegovih telesnih napak, starosti ali invalidnosti vredno vse obsodbe, ne le s kazensko pravne vidika, ampak tudi z vidika morala in srčne kulture.

Kot primer navajam sodbo okrajnega sodišča v Metliki, s katero

Za dom, družino in gospodinjstvo

Naša bralka vam svetuje

Družina je osnovna celica družbe. Le srečne družine lahko tvorijo srečno skupnost. Je danes več naših družin takih, ki moremo govoriti o socialističnih celicah socialistične družbe? To je obširno vprašanje, ki terja dolgoletne preobrazbe. Da o njem razmišljamo tudi naše žene, dokazuje dopis naše bralke tov. M. V., iz katerega posnemamo nekaj tehničnih misli.

Pogoj za srečen zakon je duševna in seksualna harmonija, enakost načela pri vzgoji otrok, razumevanje itd. Da pa se ne grahajo odnosi med možem in ženo, je važno tudi, da žena razum vsakega drugega skrbi za svojo zunanost. Kot zrela žena, mati petero otrok, s premožnimi izkušnjami iz 24-letnega srečnega zakona, bi rada bralkam svetovala nekaj glede tega naslednjega vprašanja.

Večina mož želi, da je njihova žena čedna, negovana, čista in lepa. Mnoge žene pa se že po nekaj letih zakona pričelijo zanemarjati. Pri domačem delu ne morem biti čista, lepo počena in lepo oblečena, pravijo. Ne uredijo pa si dela tako, da bi bile s kuho in pospravljanjem gotove pol ure prej, preden pride mož. Do kosila in večerje se lahko že umijelo, počešje, preoblečeno ali oblečeno čisto predpasnik. Koliko bolj občutno bo kosilo, če ga servira čedna žena.

Pri 35 do 50 letih navadno popušča ženska ničemurnost, zanemarjanje pa jo zanemarjenost. To seveda ne bi smelo biti. Prihajamo, da uživamo ob pogledu na mlado dekletko, ki ima lep obraz in lepo oblikovano telo. Toda če vaš mož ob pogledu nanjo vzklikne: »Lepa punčka!« mu to gotovo zelo zamerite, čeprav ima tudi on samo estetični užitek. To vas ne bi smelo jeziti; mož vam je povedal, kako priljubljeno morate izgledati, da bo tudi vam lahko kaj takega rekel. Priporočila boste: »Kako se moram meriti z mladim dekletom? Lasje mi že slivijo, hrbet se mi pričenja kriviti, trebušček mi raste.« itd.

Smo o tem kdaj razmišljale?

Prav glede tega vam hočem svetovati. Po petih porodih se je tudi meni upognil hrbet od pestovanja in gospodinjskega dela, na trebuhu pa se mi je nabralo precej maščobe. Kadar sem se pogledala v zrcalo, sem vzklikala: »Takna ne smem ostati.

Beseda, dve o mačkah, pticah in ribah

Kar smo zadnjčje dejali o psih, velja delno tudi za mačke. Tudi naše imenno pripravljeno posebno leščice in prostor, kjer se hranijo. Mačke naj bi imele posebne smetane tudi v loncih. Zato naj imajo svojo posodo s svojo hrano vedno na določenem prostoru.

Če se zadržuje večidel v stanovanju, ki moramo brezpogojno pripraviti zabojček z žaganjem ali plevmi, ki bo njeno stranišče. Stari mora v hladnem prostoru, (veči, predstoji, stopnišča), da ne žvižga smradu. Žaganje ali pleve vsak dan menjamo, da bodo vedno suhe.

Tudi od mačke so mnogi otroci in odrasli našli laže ali težje bolezni. Zato mačke ne spadajo v spalnice, zlasti ne v postelje. To, da nekateri kopljejo mačke v umivalnikih ali banjah, kjer se umivajo ali kopljejo sami, kaže, da jih privlača ljubezen do živih stvari in tako nemišeln in nesrečna dejanja, pri čemer ne pomislijo, če ni morda malopretična država in krepilnih miš, brskala s tačicami po žaganju in svojim zabojčku itd.

Za združbe mačke je potrebno, da jo pustimo vsak dan nekaj ur na prostro. Stare mačke postajajo včasih divje in varujemo otroke pred njimi! (Se nadaljuje)

počtku. Trebušček bo izginitil tudi vam tako, kot je izginitil meni. Obleka je za vaš splošni videz zelo važna. Tu je glavno, da vskladite okus vašega moža s tem, kar ugaja in pristaja vam. Če je mož tudi vaš prijatelj, bosta v tem lahko našla soglasje. Pri izbiranju oblek poskušajte najti blago take barve, ki se ujema z vašo poltjo in barvo vaših las. Ko kupujete blago, ga poskusite pred ogledalom v trgovini k vašemu obrazu in lele, če ste tako zadovoljni, se odločite za nakup. Obleka naj ne bo načičkana, temveč enostavna s primernimi okraski, ki jo poživijo, ter postavi prilagodena. Poudarite z njo vašo lepo postavlo ali skrijte napake.

Pomagajmo si s pridobljenim znanjem!

Mnoge žene tarnaajo saj bi rada imela več lepih oblek. Blago bi se kupila, toda življe so enostavno predraje. K temu le to: če kakor koli utegnete, se naučite šivati! To ni nič težkega, če sta vsaj malo spretni in imate veselje in pogum. V zimskih večernih krojnih in gospodinjskih tečajih dobite osnovno znanje, ki si ga z vajo še izpopolnite. Koliko je vredno, če mati sama vse sešije, občutim v lastnem gospodinjstvu. Ker sem našla iz zelo akromnih razmer, sem se že kmalu postavila na lastne noge. Poizkušala sem sašiti to in ono. Prvi uspehi so me opogumili. Svoj okus sem uredila v modnih revijah. Zaradi veselja, ki sem ga pri tem imela, prav tako pa tudi zaradi potrebe, sem začela otrokom in sebi vse sama šivati. Danes se mi posreduje še otroški plaščki, vetrovke, hlače itd. Če preračunam, koliko tako letno prihranim, sem s sabo kar zadovoljna.

Ce se povrнем še k prejšnjemu, bi poudarila, da je treba tudi obraz in lasje negovati. Vsaka koža zahteva svojo nego. V kozmetičnih salonih in raznih časopiših dobite o tem dobre strokovne nasvete, po katerih se ravnejte! Vse lepotečene opravite rajši v odsotnosti moža, kajti možje tega ne gledajo radi in dobiijo vtis, da je vse na vas izumetličeno, a prav tega

vtisa ne smemo dobiti. Lasje naj obrobajo vaš obraz kot lep okvir lepo sliki. Vsakdo, ki z vami govori, gleda vaš obraz; če ga obrobijo čedna frizura, bo nanj prijeto vplival. Sivi lasje seveda ne vplivajo prijeto. Vsakdo si nehoti misli: stara je. Vse spoštovanje starosti — a ostanimo mlade ali mladostne, dokler moremo! Odvrzite stara naziranja o barvanju las. Danes imajo frizerji barve za lasje v toliko nišansh (odtenkih), da si lahko izberete barvo, ki popolnoma ustreza prvotni barvi vaših las. Svetujem vam pa, da se z dobrim frizerjem o tem posvetujete in se po njegovih strokovnih nasvetih tudi ravnate.

Napravite torej sebi in svoji moži vselej s tem, da postanete spet čedna in mlada! Če boste razen vsega gornjega poskušale odpravljati vse tiste nevšečnosti, ki kalijo dobre odnose v vašem zakonu, če boste vedno znale najti razumevanje za moževe težave, če boste vsem vašem delu storile vse, kar največ in kolikor najbolje morete, bo vaš zakon gotovo še po mnogih letih enak srečen, kot je bil prv leta. Otroci v srečnem zakonu pa so kot v varnem zavetju.

Knjižno polico v vsako stanovanje!

Leposlovne, kmetijske ali druge strokovne knjige, časopisi ali revije — vse to si je več ali manj utrljo pot skoraj v sleherni hiši. To pa mora imeti v vsakem stanovanju tudi svoj prostor. Temu

žal ni tako. Niso koledarji zamaščeni na kmečkih pečeh, v predalih, po omarah, pa četudi vsebujajo neštete korisne nasvete, pripomočke in kulturne dobrote, ki jih vse leto potrebujemo in radi beremo?! Nič boljše se ne godi drugim knjigam in časopisom. Naročimo zato pri mezarju enostavno knjižno polico, kjer bodo

DVOJNA JOPICA

Da 8-letnega otroka ne bi zeblo na dolgi poti v šolo v hladnih jutrih, mu kar danes pričnimo plesti lep sviter, ki ga objavljamo. Naša bralka T. M. nam je zanj poslala opis in načrt; ideja, za tako dvojno jopico je prav tako njena.

Jopica je posebna zato, ker jo more otrok nositi na obeh straneh, danes na primer sivo barvo, jutri pa modro. Če bomo zvezli tri dve volni, nabavimo 24 dkg temnozodre in 20 dkg svetlosive volne. Pletemo najprej hrbet, prednje dele, rokave v eni barvi, nato natančno tako velike dale v drugi barvi. (Na desni strani same desne, na levi

same leve zanke). Ko smo spletkle vse te dele, jih po kroju zlikamo, da bodo enaki in sešijemo vsako jopico zase. Z redičmi

NAREDIMO SAME

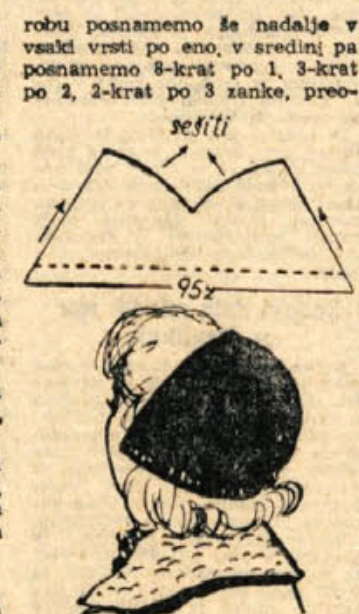
šiv je zdaj še sešijemo tako kot podlogo plašča, da bodo ostali šivi ene jopice na šivih druge. Nadaljujemo pletenje patentno, to je spodnjih robov, v temomodri barvi. Pri tem s pletkilko nabereimo eno zanko modre, eno zanko roba sive jopice, obe skupaj. To ponovimo še pri rokavih. Robovi za luknjice in gumbe so lahko v sivi ali modri barvi (če jih delamo hkrati s prednjim delom, ali samo modri in jih k prednikoma natančno prišijemo). To ponovimo še pri vratniku.

Zdaj prišijemo še gumbe na notranji in zunanji strani jopice, ki je s tem gotova.

Ce vemo, da smo prihranili velik izdatke za otroški sukničje, nam ne bo žal truda, ki smo ga imeli s pletenjem te lepe in tople jopice.

V VETRU NAS BO GRELA
topla kapa elegantnega kroja, ki jo brez večjega truda spletkemo same. Zastojete nam pol štrne volne v barvi, ki se ujema z barvo plašča ali kostuma.

Nasujemo 95 zank in pletemo na desni strani same desne, na levi pa same leve zanke. V vsaki drugi vrsti posnamemo po eno zanko. Ko smo spletkle 36 vrst, pletenje razpolovimo, ob

stale pa popletemo. To ponovimo še na drugi polovici kape. Kjer smo smetali po 1, 2 in 3 zanke, pletenje sešijemo in polikamo. Ob začetku pletenja napravimo 1 cm globok rob, v katerega vpeljemo 40 cm jeklene žice, 2 mm debele. (Končnice upognemo in ovijemo z volno). Drug rob zarožimo in vanj napeljemo elastiko.

POKROVKE nam ne popečejo prstov, če pod ročaj postavimo zamašek, ki smo ga nekoliko prirezali.

Ceneni keksi
8. 10 dkg masla, 8 dkg sladkorja, 1 jajce, 20 dkg moke, 1/4 zavijka pečilni in 1 zavitek vanilnega sladkorja, 8 dkg smetane kokosade. Moko s pečalnim praškom in maslom dobro nadrobimo, dodamo sladkor, jajce, vanilj, sladkor in čokolado. Tesno zvaljamo, obkujemo, pomežemo z jajcem in posušimo z nadrobljenimi kokosami sladkorja. Testa ne zvaljamo predele tanko in keksov ne pečemo predolgo.

je, da po obojdi ostane vedno med tožilec in obdolženeem večji ali manjši prepaid, ki ga ni lahko premostiti. Vsa napad na čast mora prizadet do brez prestitit. Marsikdaj se mora vprašati, mar ni tudi sam kriv, da je do tega prišlo. V mnogih primerih pokaže praksa, da je tako, saj da včasih tožitelj posreden ali pa celo neposreden vzrok za žalitev, zaradi katere potem toži! Zato bodimo v odnosih do svoje bližnje in dalje okolice trezni, objektivni in občirni. Le tako bodo kazni za dejanja zoper čast, ki so sedaj še od vseh kaznivih dejanj najkrepkeše zastopana pred našimi sodišči, upadla.

Sodišču so tudi dobro poznani primeri, ko prizadej sicer noče tožiti, ali pa če toži, je potem, ko stvar preepi, pripravljen tožbo umakniti, vendar pa ga do vložitve tožbe oz. do vztrajanja pri že vloženih tožbi pripravijo oni ljudje, ki se jih stvar niti najmanj ne tiče in ne bi bili, stvarno pogledano, prav nič na boljšem, če bi prizadeti tožili ali ne, vendar imajo posebni užitek in zabavo nad tem, da se dva tožarita med seboj. Ne bo težko uganiti, kdo so ti ljudje. Po vsej slovenski zemlji jih poznamo pod imenom: podpohovalci. Ti ljudje se

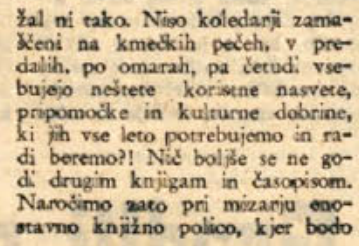
krivi velikega sovraštva in mnogo težkih razprtij. Na zunanji držijo s tem ali onim in se mu kažejo kot najboljši prijatelji in svetovalci; v tej zadevi, apertirajo na njegovo čast in se pri vseh svetivkih pridružajo, da oni tako grobe žalitve ne bi pustili kar tako v nemar. Ko pa sta tožba ali spor na visku in stroški že veliki, potem imajo ti podpohovalci največjo zabavo v tem, da se iz onih, ki so jim poprej prilivali ogenj, nortujejo pred drugimi. Prizadej na žalost to podlo igro podpohovalci vedno prepozno spozna. Teda je sovraštvo skoro nepremostljivo in stroški že zelo veliki.

Vendar poznamo še nekoga, ki si lahko poda roko s podpohovalcem. To je alkohol. Posebnost na podeželju in v industrijskih okoljih je premožnega kaznivih dejanj zoper čast storjenih v vinjenosti, vendar je to šele malenkost! Prvotnemu zmerjanju se pridruži še surova sira, pesti, kamenje, noži, stoli, vse, kar pride razburjenim duhovom pod roke, je dobro. In posledica? Statistični podatki sprejemov po bolnicah in zapornih zrastejo za precejšen procent.

Stalno se moramo zavedati, da je boj proti alkoholizmu tudi

Če gojiš lončnice, pomni!

— da žive tvoje lončnice kot ti. Pazi na njihove potrebe — imela boš z njimi veselje!
— da bodo uspevale, če bodo na primernem prostoru svetel, prijazen prostor večini najbolj ugaja;
— da potrebujejo za svoj zdravo rast svetlobo in zrak, rodovitno zemljo in pravo mero vode;
— da mnoge cvetice potrebujejo direktno sončno svetlobo, nekatere vendarle uspevajo v senci.
— da nekatere tvoje lončnice pozimi potrebujejo hladne prostore, druge spet toploto. Ne prezri tega!
— da moraš zalivati le, kadar potrebujejo vodo, ne pa kadar slučajno utegnesh. Če so v suhem zraku, poskropi liste in cvetove s postano vodo;
— da jih moraš presaditi, kadar potrebujejo novo zemljo, presadi jih, po potrebi v večje, ne pa v prevelike cvetlične lonce;
— da moraš zatreči škodljivce, ki so se razpasili na tvojih lončnicah!
— da uspevajo le, če jih postaviš v prostor, kjer lahko njihovim zahtevam ugodiš;
— da je bolje, da gojiš rajmanj lončnice, a tiste s potrebno skrbjo in ljubeznijo ti bodo vrnile s svojo lepoto in toplino, ki jo bodo vnesle v tvoj dom.

V ljubečem okolju družine najvarneje raste mladi rod

KORISTNI NASVETI

Juha bo videti kot kurja, če na masli zarumeniš korenček, ki si ga drobno narezala ali nestrjala.

Čaj se bo usedel v posodi, če dno in ga ne bo treba cediti, če kaneš vani, ko ga odstavliš, nekaj kapljic vode.

Zamaške, ki jih vsebina stonkicen razje ali se popovijajo, maščobo, prevleči s polvinilom. Vrata peči, ki se jim je predžgala in odpadla glina, popravi sama. Zamaži razpoke s glino, ki si ji dodala sol.

Nogavice boš nosila mnoge delj, če jih kupuješ vedno dva para enaki. Če se bo ena zelo strgala, boš iz preostalih še lahko »kompletirala« en par.

IZVARTIŠ KOSTI NEVARNA GROZNJIA
Polde: »Martinek, zdaj si boš sam čistil čevlje, dovolj si ves lik!«

IGRAČA PRAPRADEDOV

Otroci 2050. leta: »Glejte, glejte, tole je baje bila zelo zabavna igrača naših prednikov!«

Več hiš se je tožarilo v tej vaši, tako da je ena in ista oseba nastopala večkrat kot obdolženeec in tožitelj hkrati. Predmet tožbe? Sosedski preprij in besede, ki pravzaprav niso vredne omenbe ter je vsaka stranka po malem krivja tudi za to, da je došla žalitve v redu povrnjene. Temelj vsemu temu pa tvorijo spori glede posesti in imovine. V 8 spilih je bilo združenih 7 tožb in vsaka stranka je imela svojega odvetnika. Prvdarja se je vlekla že 8 let in stranke so bile nepovestljive. O kakih poravnavih niče niti slisati ni hoteli! No, dobro leto je od tega, ko se je sodnik odločil za odločilen korak. Vse te tožbe je razpisal za obravnavanje na en dan. Srborile stranke in priče so napobile raspravno dvorano. Sprva so bile stranke, kljub prigovarjanju sodnika in celo odvetnikov, naj se poravnajo, sicer ugetneje biti vse kaznovane, nepovestljive in trmasto zahtevale zadoščene. No, zadoščene je prišlo. Sodnik je pričel soditi in obojejaviti. Denarne kazni niso bile majhne, pa tudi povprečnina ne. Seje to je nastajalo glavno pripravilo, da so pričele, počasi seveda, misliti, da bi se bilo dobro poravnati. Same so pričele žele popokide

predlagati poravnave. Kar se je dalo rešiti, so s tem že rešile, večina pa je bila izgubljeno. Izrečene denarne kazni znašajo skupaj 7500 din, povprečnina pa 7000 din. Druga stvar pa so stroški! Samo za koleke so morale stranke plačati skupno 8370 din, odvetnikovi stroški pa tu niso vštet in znašajo tudi lepe tisočake. Niso vštet tudi stroški za potstrank in prič v Novo mesto na sodišče in nazaj, kajti avtomob je treba plačati pa tudi hrana v mestu nekaj stane!

Z ozirom na dveletno pravdnje in številne obravnave v tem času, zrastejo stroški kar na težke desetisočake. Kdo pa so ti ljudje, ki se jim ni zdelo škoda na denarja ne časa? To so kmetje, čisto preprosti kmetje, od katerih nihče na denarju ne sedi. To je najizrazitejši primer, kam vodi ta prisilovniha kmetška pravdarja. Otroci verjetno nimajo tega, kar potrebujejo, tudi to in ono je treba na poslednjih popravilih, marsikaj novega nabaviti, vendar to ni važno, samo, da je denar za tožbo! Pa pride plačanje od občine da je treba davke plačati! Tu je šele tamnaja, kakor da bi gospodinjstvo pokopavali! »Kje vzeti denar, o ljubi bog! Saj ga je zasa nimamo, da bi si najnujanjeje iskal!« Seve-

da, za davek ni denarja — za pravde pa mora biti vedno pri roki!

Razlajajenska tožba je namreč podvržena tarifi. Daljša je, večje kolektivno je treba plačati. To seveda plača vnaprej tisti, ki toži. Ta plača pot tudi pri čem, ki jih predlaga. Če je tožnja obsojen, potem je tožitelju dolžan povrtni vse stroške, ki jih je imel. Če jih povrne, je v redu, če pa ne, poskusiti tožitelj srečo z rubežem. Če uspe, je v redu, če ne, pa ima zadoščene v sodbi in izpraznjeno mošnjo!

Kot sem že večkrat omenil, so predmet zasebne tožbe navadno besede, ki niso vredne omenbe. Vsek pameten človek bi šel mirno mimo tega in s tem najbolj prizadejal onega, ki ga je s temi besedami hotel prizadeti. Vendar v mnogih primerih ni tako. Zaljeni žalitve vrne in tako pride do tožbe in protitožbe. V kolikor se nasprotnika ne poravnata, je krivava temu le trma in nepovestljivost ene ali obeh strank. Temu lahko mirne vesti rečemo — primitivizem. Kakor so primerke, da toženeč, misleč, da se bo poceni izmazal, odklanja vsako poravnavo, so tudi primeri, da se je toženeč voljan poravnati, vendar tožilec poravnavo vevi-

šeno odklanja in terja le zadoščene po zakonu. Marsikdaj se tako ravnanje imenuje tožarjenje iz objesti.

Priporočim naj tudi, da je nežni spol krepkeje zastopan v razlajajenskih tožbah, kakor pa moški. Vendar se ta »nežni spol« pred sodiščem ne pokaže prav nič nežen, nasprotno: take obravnave so vedno bolj burne in glasne, kakor pa če nastopajo le moški udeleženci.

Kaj pa vloga odvetnikov v zasebnih tožbah? Sodni podatki nam povedo, da je skoro 90% vseh zasebnih tožb vloženih pri odvetnikih. Le-ti tudi zastopajo svoje stranke pred sodiščem. Tudi obtoženeč si v večini primerov, čim zvedo, da so toženi, vzamejo odvetnika. Kakor sodišče, tako tudi odvetniki skušajo nasprotnika poravnati. Če so stranke trmaste, celo oni prigovarjajo k poravnavi. S poravnavo pokažeta nasprotnika, da sta za nadaljnje znosnejše sožitje, da nista malenkostna in da znata drug drugemu odpustiti. Pri pravnavi tudi mnogo pomaga na zapisnik dana medsebojna obljuba, da stranki ne bosta druga drugo več žalili. Če so stranke pri volji, je sodišču, kakor tudi odvetnikom poravnava vedno dobrodošla. Znano

To in ono iz Suhe krajine

DELO RDEČEGA ERIZA V OBCINI ŽUŽEMBERK

V začetku marca je občinski odbor RK v Žužemberku prejel 75 paketov...

OBCNI ZBOR RDEČEGA ERIZA V ŽUŽEMBERKU

Pretekli teden je organizacija RK v Žužemberku podala obračun svojega dela...

Tajnica je poročala, da tudi letos ni bilo samostojnega tečaja prve pomoči...

ZA DELO Z MLADINO

Občinski komitej LMS je organiziral 4 dnevni seminar za mladinske voditelje...

Nuščev »Navaden človek« v Porbočju

Kulturno prosvetno društvo Stane Kocija v Porbočju je uprizorilo v nedeljo, 18. marca...

V polno zasedeni dvorani so se ljudje od srca nasmejali vsem zapletenostim v igri...

Želimo, da v bodoče občinstvo prihaja točno k predstavi in ne pusti takrat tistih, ki prihajajo točno...

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

KINO
»KRKA« - NOVO MESTO: od 7. do 8. aprila...

»DOM JLA« - NOVO MESTO: od 8. do 9. aprila...

METLIKA: 7. in 8. aprila: »Ljuba Valley«...

KOSTANJEVICA: 8. aprila: francoski film »Lepotica«...

TREBNJE: 7. in 8. aprila: ameriški film »Pohlepenec«...

MOKRONOG: 7. in 8. aprila: ameriški film »Proti vsem zaslavam«...

»DOL TOPICE«: 7. aprila: ameriški film »Nad 30. nadstropje«...

»POTUJOČI KINO NOVO MESTO« predvaja ameriški film »Rdeči rebov«...

»NOVANSKI HIBO« v Novem mestu z možnostjo vstopa v prostorno stanovanje...

»DOVA REDOVNIKA« krava se prodaja zaradi pomankanja kreme...

PREKLIC
Podpisani Alojz Kirm iz Gomole pri Mirni preključeni navedbo...

Polje in dom čakata

Po hudi zimi smo končno dočkali pomlad. Res je letos muba...

To je čas, ko zapuščajte tolike klopi jantje in dekleta, ki so v zimskem času v lojal ali tečajih...

Imele so predavanja iz branslovstva, gospodinjstva, zdravstva, vrtinarstva in kobiljereje...

»Se te bomo urnile, da te četa naučimo! Prav gotovo pridemo v jeseni na tečaj za konzerviranje« so obljubljale...

Na tečaj je prišlo 62 deklet in mater. 19. marca smo začeli delati...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Življenjska potreba, ne na luksus

V 13 društvih PARTIZANA je 1600 članov - O delu, nalogah in potrebah partizanskih društev v okraju

Na vseh mestih ustreznih zaslednih, je bila povezava z družti večina...

Razen tega stoji delo v društvih na dveh ali treh članih, ki opravljajo tudi po več funkcij...

»Jeseni se pa spet sestanemo«, so sklenile; taktik bo na razpolago tudi dovolj materalna...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Prostori za vadbo so nezadostni in premalo opremljeni. Lastno stredo imajo le 4 društva...

»Jeseni se pa spet sestanemo«, so sklenile; taktik bo na razpolago tudi dovolj materalna...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Urejenost telovadišč in igrišč naj bo prva naloga! Razumljivo, da je delo v društvih pod takimim pogoji izredno težavno...

»Jeseni se pa spet sestanemo«, so sklenile; taktik bo na razpolago tudi dovolj materalna...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

,Iz malega raste veliko'

so dejala dekleta na platarskem tečaju v Sentejnem

Čoprav so v Sentejnem že v jeseni govorili o platarskem tečaju, s ozamisil uresničitvi šele v marcu...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Urejenost telovadišč in igrišč naj bo prva naloga! Razumljivo, da je delo v društvih pod takimim pogoji izredno težavno...

»Jeseni se pa spet sestanemo«, so sklenile; taktik bo na razpolago tudi dovolj materalna...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Urejenost telovadišč in igrišč naj bo prva naloga! Razumljivo, da je delo v društvih pod takimim pogoji izredno težavno...

»Jeseni se pa spet sestanemo«, so sklenile; taktik bo na razpolago tudi dovolj materalna...

Zato so že prvi dan tečaja proučili v Sentejnem vse možnosti, kako bi utrdili v dolini to poganjo domače obrni...

Tečaj je trajal 8 dni; vsaka tečajnica je izdelala po en cekar, nekateri tudi po dva, in copate, navedbe pa so se tudi beljenja...

Tečaja se je udeležilo 46 tečajnicov. Od tega jih je bilo iz državnega sektorja 33 iz zasebnega 11, dve tovarišici pa je poslala na tečaj Porovalnica za...

Tečaj je bil dvodnevni tečaj za mizarje iz vseh dolenskih krajev...

Pretekli teden so se ponesečili in lakali pomoči v novomeški bolnišnici...

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklet in 13 dečkov...

Namen in pomen umetniških recitacij, 'Tovariš, hočeš bombe'

Ob Večeru umetniške besede v Novem mestu

Umetniško recitacijo, oziroma spored umetniške besede kot samostojne prireditve, smo v Novem mestu prvič slišali pred 4 leti, ko je Jože Tiran recitiral Cankarjevo Belo krizantemo. Drugi tak večer je pa priredil v ponedeljek, 5. marca član Celjskega gledališča Marjan Dolinar. Tudi tokrat je bil na vrsti Cankar. Recitator, oziroma predvajalec, je povedal 9 zgod iz Podob iz sanj, devet najlepših umetnin iz te čudovite in globoko Cankarjeve predsmrtno knjige. Poslušalci so v tem načinu predvajanja književne besede resnično uživali in recitatorja nagradili s toplim aplavdom. Ker so taki večeri umetniške besede pri nas še vedno nekaj novega, še neudomačenega, smo tov. Dolinarju zastavili nekaj vprašanj. Vprašanja in odgovori imajo namen propagirati to vsekako hlahtno zvrst posredovanja leposlovnih stvaritev poslušalcem, in sicer ne le njih vsebino, ampak tudi psihološko-glasovne fine in odtenke, ki jih lahko poudari in posreduje še živa, izgovorjena beseda.

Tovariš Dolinar, kdaj in kje ste dobili pobudo in navdušenje za tovrstno posredovanje umetniških del? Recitiranje me je zanimalo že od prvih let, kar pominjam, Marsikje sem sdeklariral, kot se temu njeni teksti. Kasneje sem po prijatelje, večkrat mi je bilo v veselje, nastopiti s pesmi in v podobno povedovanju znancev in prijateljev izvedel, da je pripovedovanje večjih besedil ali obsežnejšega izbora književnih del zunaj po sretni splošni občaji, nič manj v navadi kot solistični glasbeni koncerti in podobni nastopi. Tako ni bilo težko zbrati pogon za prvi redni nastop. Neposredno pobudo za prvi tak večer so mi pa dali tovariši v mladinski delovni brigadi — poleti leta 1947 v Cuni pri Mečici; tam sem bil nekak kulturni inštruktor v tečajih ino skupaj predlovali tudi recitacije, prijatelji so videli, da zveem — pravzaprav slučajno — že precej tekstov na pamet in so me pregovorili, da sem jih kar priložnostno zbral v enoten nastop. Potem se je pa začelo.

Novomeška mladina je počastila 10-letnico mladinskih brigad

Z lepo uspešo akademijo je mladina Novega mesta v soboto 31. marca počastila 10. obletnico začetka dela prvih mladinskih delovnih brigad. Proslave so se udeležili tudi predstavniki ljudske oblasti, okrajnega komiteja LMS, občinskega komiteja ZKS Novo mesto in nekateri prosvetni delavci. O nešteti delovnih uspehih mladinskih brigad, ki so bile kovačnica bratstva in enotnosti jugoslovanske mladine, je govoril petkratni brigadir Jože Hartman, sodelovali pa so še recitatorji, pevski zbor učiteljskega in folklorna skupina gimnazije.

Kako ta zvrst besedne umetnosti uspeva v svetu? Veliko vam ne vem povedati, toliko ne morem zasledovati njihovih publikacij. Slišal sem pa, da na primer Comedie Française vsako nedeljo dopoldne prireja pripovedovalne snatjeje, bod si ene, za i mega člana, bod pa več njih. Ti nastopi so baje nadvse popularni, često se razprodani po tedne in tedne vnarej. — Največ teška nastopanja je pa menda med ruski igralci: slovaneknu igraliskemu temperamentu taka oblika nastopanja tudi prav posebnost ustreza. Znanci so mi pa vedeli povedati, da tak nastopi tudi pri Angličih niso neznanji, niti redki.

Kako sprejemajo take nastope naši ljudje? Pri nas je ta reč še dokaj nova in komaj znana, saj so se nekoliko intenzivneje za njo dotlej ukvarjali kvečemu trije slovenski igralci, pa še ti komaj kaj več kot po mestnosti. Jože Tiran in Janez Rohaček v Ljubljani, Janko Hočevar v Mariboru. Upoštevati moramo tudi, da ima beseda »recitacija« pri nas zavoljo čestot okornih šolskih dekamacij in nerodnih nastopov na raznih proslavah ali akademijah dokaj slab prizvok. Ljudje se zatorej v vsakem kraju, kjer prvič nastopim s takim spovedom, kar malce ustrajajo in temu primerno tudi prvi obisk nikoli ni pretirano razveseljiv. Naaroto pa vedno znova v veseljem in navdušenjem ugotavljam, da se občinstvo kaj hitro — dajal s presenečenjem — otaja in drugo nastop v istem kraju mi je bil še vsakokrat znatno bolj obiskan od prvega. Kar je pri vsem tem najlepše in — vsaj zame osebno — najbolj bolj zakonitih krajih, kjer bi človek po mestnosti in čestotnih razveseljivost pa je to: tudi v najpredsednikih pričakoval najmanj posluha za naporno umetno do- jemanje — ravno v teh krajih, v kmetijskih vasih in razravnjavah prosejalno dobro. Obisk je nimeniten napetost občinstva (to je med samim nastopom kaj lahko prosoditi in premeriti; z igraliskim šestim čutom) je prav nesvobodna močna. Prav to mi je najvišja moralna vzpodbuda.

Kje povsed nastopate? Dostoj sem obiskal med drugim te kraje: Novo mesto, Krom, Celje, Ljubljana, Skofja Loka, Dvornice, Brezice, Bled, Stare in Celinje, Kompolje nad Stora, Topolšica pr. Sočanju, Lu v Poljanjski dolini itd. V veliki meri je izbor krajev seve odvisen tudi od naključja, prijetnosti krajev in prosvetni b aktivistov in osebnih stikov. V dogovoru sem med drugim tudi z naslednjimi kraji: Velenje, Ravne na Koroskem, tudi Zagreb in znova Ljubljana.

V čem je pravzaprav funkcija tega umetniškega pripovedovanja in kako je povezana z gledalištem? Funkcija takih nastopov je preprosto jasna: približati v čim in doživljaj slovenski besedi ljudem živo slovanstvo umetnosti; literarno odvijati in jo ljudem narediti bližjo. Z gledališčno umetnostjo kot tako, to umetniško pripovedovanje pravzaprav nima bistvene zveze; vseeno ji naključje, da se z njim ukvarjajo predvsem dramski igralci — pač zato, ker tudi na počinke že sam po sebi (dajal v čisto drugem smislu) terjaja kar najvišjo kulturo materske besede.

Kakšni so vaši načrti? V najbolj bližnji bodočnosti mislim na dva sporeda: še en večer Cankarjevih besedil — izbor iz »Moje življenje«; za tem pa večer Oscarja

Wilda: nekaj njegovih najlepših proznih pravljic, nato pa — v klasičnem prevodu Jožipa Vidmarja — znamenito »Balado iz jenišnice« v Readingu.

S kakšnimi problemi se srečujete ob sami izbiri tekstov, zlasti kar se tiče melodioznosti jezika? Vsak pripovedovalec bi si moral izbrati, takša beseda, da mu »leži« — po slogu, po miselnosti, po čustvenem ozadiju. To je najvažnejše. Vsekakor so vedno lažje govorljiva izvirna besedila kot še tako dovršeni prevodi, dasi se tudi tem ne moremo znikati. Pri tem pa ne gre toliko za muzikalno-melodioznost jezika, kolikor za iskrenost izraza, za polno človeško vsebino, ki znova pripovedovalci biti jasna in razumljiva — ne samo enozgansko, tudi čustveno in nagonsko.

Kakšen je pomen takih večerov za propagando umetniške besede in za kultiviranje podoželja? Dve uri med slepimi na občnem zboru osnovne organizacije Zdrženja slepih za novomeški okraj je dovolj za spoznanje, da so ti težki invalidi prav tako zavredni državljani nove Jugoslavije kot zdravi ali pa še bolj, ter da budno spremljajo naš družbeni razvoj. Globoko hvaležni so za vso skrb, ki jim jo največkrat skrbnost Njihova največja želja pa je, da bi v lastni domovini postali čim bolj neodvisni od pomoči, kot je na občnem zboru poudarila zastopnica Glavnega odbora Zdrženja slepih Slovenije tovarišica Mimi Breznik: »Nočem miloščino, hočem delo!«

Zaposlitev želijo, ne miloščino

Dravi poudaril, da slepi lahko več sodelujejo v političnem delu na vasi. Bolje kot dostej se morajo povezati z ostalimi organizacijami.

Letos bodo slepi v novomeškem okraju proslavili deseto obletnico obstoja organizacije. Glavna prireditelj bo svečana akademija v Novem mestu 10. aprila zvečer, na kateri bodo izvajali kulturni spored slepi iz Stare Loke.

Občnemu zboru so prisostvovali tudi zastopniki ljudskega odbora, Tajništva za zdravstvo in socialno politiko, okrajnega odbora ZVVI, sveta za socialno skrbstvo ter predsednica osnovne organizacije Zdrženja iz Kranja profesorica glasbe Milica Debeljak. Izbrili so nov 9-članski odbor in dva delegata za republiško skupščino. Še naprej je predsednica osnovne organizacije Zora Meršol, tajnica pa Poljka Tratar.

Novomeška osnovna organizacija slepih ima 64 članov in je po evidenci članstva med najboljšimi v Sloveniji. Podružnica vesno skrbi za svoje članke. Skušajo dobiti zanje zaposlitev, skrbijo za izobraževanje članov ter za njihovo razvedrilo. Trije so lani dobili zaposlitev, eden je šel v zavod za usposabljanje slepih invalidov v Stare Loke, pet jih je bilo poslanih v okrevališče. Od zdrženja so dobili trije brezplačno radio sprejemnike za čestno srmitno uživanje, nekaj pa jih je dobilo sprejemnike s populstom. Zaposleni člani so dobili tudi ure, več ročnih in žepnih ur bodo pa dobili še letos, prav tako tudi bele palice.

Zlasti mlajši člani se zanimajo za učenje branja in pisanja po Braillovi metodi, kar jim ho letos omogočeno na tečajih, za katere so se že na občnem zboru prijavljali. Slepi vojni invalidi tovariš Raztresen iz Janjkovičev pri Adetiščih je v raz-

Nisem eden tistih, ki bi verjeli v enajlonarsko poslanstvo sprinjanja kulture. Ne nasprotno — često prihajam ravno v najbolj zaslotni podoželski kraj z največjim vzneemirjenjem pred nastopom. Saj kultura ni samo v poznavanju toliko in toliko knjig — kultura je v življenjski moči in eksistentni idnosti vsega življa: ravno v tem smislu pa se mora prav mestni človek izobraziti često »učiti kulture« od najpreprostejšega človeka. Zato ne moremo govoriti o sprinjanju kulture, temveč kvečemu o izmenjavi raznovrstnih toda istovodnih kulturnih prvih. — Seveda je po drugi strani res, da prizadeven umetniški pripovedovalec lahko marsikaj dobrega doprineše k popularizaciji najlepše umetnosti, slovanstva, in k razvijanju odnosa do materinskega. A vsaj ravno toliko se bo ob slednjem obisku tudi sam naučil, drugačnih od tih manj dragocenih, a še bolj vrednih in važnih vrednot.

UCENEC RESIL TRI OTROKE

Trije dečki so se sankali ob Petrinjčetu (Hrvataska). Nenadoma jim je sanke zaneslo naravnost v reko in so se začeli utapljati. To je opazil 14-letni učenec osemletke iz Petrinje Branko Peškir. Hitro se je pognal v vodo in rešil vse tri dečke. Lep primer poguma in prisebnosti.

USTANOVNA SKUPŠČINA NOVEGA ŠTUDENTSKEGA KLUBA

Danes bo ob 20. uri v prostorih menze v študentskem naselju pod Rožnikom v Ljubljani ustanovna skupščina združenih klubov študentov prejšnjega novomeškega in erdomajškega okraja. Dolenjski študenti, udeležite se polnoštevilno skupščine novega kluba!

Moje ime je Mefista ali pa Zlodeja iz Cankarjeva Pohujšanja, ki so ga v Kostanjevici že igrali. Za Mefistom se skriva Emil Kosač, bodoči masker kostanjevškega gledališča

Vemo, kako je partizanom manjkalo orožja in municije, zlasti do italijanske kapitulacije. Naboji, pištole, bombe in ostalo razstrelivo je bilo za slehernega partizana in aktivista največja dragocenost. Mnogo akcij, pa tudi žrtve, je bilo v borbi za okupatorjevo orožje, po katerega so hodili naši borci z golimi rokami. Za aktivista je bila idealna oborožitve, če je le imel pištole z naboji in nekaj bomb. Oboje je lahko skrčil v žepu in uspešno uporabljal, kadar je bilo treba. — Sam sem bil eden takih slabo oboroženih, zato mi je še posebej ostalo v spominu, kako so mi pionirji preskrbeli sedem italijanskih bomb.

Na območju mojega rajonskega odbora so imeli Italijani tri posrojanke. Podnevi aktivisti nismo mogli nikamor, le ponoči smo lahko obiskovali vasi in svojce družine. Italijansko strahopetnost smo dokaj dobro poznali, zato

Mojster Tanjšek iz celjskega Mestnega gledališča pri delu v gledališču KD v Kostanjevici na Krki. Tečajnikom kaže, kako naredimo Mefista ali pa Zlodeja iz Cankarjeva Pohujšanja, ki so ga v Kostanjevici že igrali. Za Mefistom se skriva Emil Kosač, bodoči masker kostanjevškega gledališča

patrone, ampak nocoj jih ne moreva najti. Cisto gotovo ti jih pošljeva.

Nisem vedel, kako bi se zahvalil pogumnima pionirjema.

»Kajne, tovariš, ko odrasne, bova tudi midva partizana!« sta mi dejala ob svoemu.

»Ne ko odrasata, vidva sta partizana že selaj,« sem jim rekla in bila sta nadvse ponosna. Taki so bili naši pionirji med narodnoosvobodilno vojno.

P. Romanič.

- Iveri -

V popolni temi se noben biser ne svetli! Skoljke je ogroveno, a biser je le v malokateri! Marsikateri kolobar je bolj težak kot pa gorak! Ni pod vsakim klubokom enako vroče! Komur je preveč vroče, gotovo misli na hlad! Nima vsako pišče svoje lastne, posebne koljke! Žep raztrgan — tudi streha bo kmalu raztrgana! Ko so vse posode prazne, kmalu odidejo tudi gostje! Čeprav mačka spi, klubaso vseeno dobro spravi! Od pokvarjene klubaso še pes crkne! Sama suha slina ne gre rada po grlu! Požeruh — težko da bi bil stoik in suh! Kadar ni zadosti uren — gre po tistem grlu muren! Iz ene same klince nikoli ne bo potice! Zaidé v temi, čudno mi — saj mnog po dnevi pot zgrabi! Hud dež bo morda pogasil ogenj — huda burja pa nikoli! S. St.

DELO DOLENJSKE TURISTIČNE KONFERENCE

Prva letošnja seja biroja doljenjske Turistične konference, ki združuje turistična društva kočevskega in novomeškega okraja, je bila v Novem mestu 1. aprila. Ikrajši je bila tudi seja komiteja za propagando.

Na posvetu v Kočevju lani 17. decembra sprejete sklepe društva izvajajo. V teku so priprave za ustanovitev turističnih društev v Predgradu, Žužemberku, Sentjuričju, Sodražici, Vel. Laškah in še nekaterih drugih krajih. V Predgradu in v Sodražici bosta ustanovljena obna zborna predvidoma že v aprilu. Čimprej je treba ustanoviti društva tudi v Žužemberku, na Fari in v Velikih Laškah. Še letos pa prav tako na Mirni in v Mokronogu. Potrebno je tudi, da obstaja pri vsakem občinskem ljudskem odboru svet za turizem.

Turistična konferenca bo ob pomoči svetov za turizem čimprej zbrala podatke o zmogljivosti gostinskih obratov in cenah v posameznih obratih, zlasti v planinskih postojankah. Novi Turistične konference apelira na vsa gostišča in turistične postojanke, da bi bile cene čim bolj ugodne za goste. Oba okraja bosta zamenjala med seboj propagandne diapozitive in filme. Zmogljivost posameznih gostišč in njihovih cen bodo objavljene v časopisu. Laskavo priznanje je dobilo kočevsko Turistično društvo od glavnega odbora Turistične zveze Slovenije. To je drugo mesto v Sloveniji in denarno nagrado 100 tisoč dinarjev. Novomeško turistično društvo je dobilo, kot smo že poročali, v tem tekmovanju peto mesto in denarno nagrado 50.000 din. Prihodnja seja odborov doljenjske Turistične zveze bo verjetno sredi maja na Mirni gori.

Če je ženska kapetan

Po prometni ulici glavnega finskega mesta Helsinki se je zibal pijan vojak. Pa mu pride nasproti neki kapetan, pripadnik ženskega vojaškega korpusa »Lotus«. Kapetan je ostro prijel vojaka zaradi vedenja in posvinjane uniforme. Vojak je poslušal pozornostno in mirno, kot se spodobi za podrejenega. Ko je bilo spridige konec in sta odšla vsak v svojo smer, se je vojak obrnil, pogledal svojega ženskega starešina in zaklical: »Opustite, gospod kapetan, ampak je res: kombinža vam gleda iz spod krila! Seveda je šel sedet v garnizijski zapor.

Naj ne bo družine, ki bi ne prešla knjižnih zbirk Prešernove družbe za leto 1957.

PUTNIK Novo mesto ostane

Ze dalj časa se širijo govorice, da bo poslovavnica Putnika v Novem mestu opuščena, kar pa ni res. Poslovavnica Putnika v Novem mestu ostane kot je z vsemi nalogami in uslugami, kot jih je imela do sedaj. Pač pa ne bo več spadala pod ljubljansko podjetje Putnik, ampak bo v okviru turističnega biroja Novo mesto. Na sedež poslovavnice se s tem v nič čemer na spremene.

SUMLJIVA POHVALA

Gospa Stevens iz Quebeca v Kanadi je poslala tomošnjemu listu takle dopis: »Se Imamdo kavalirije v naši deželi. Čujtelj zadnjič sem tekla na avtozbu in padla tako, da sem obležala, Moski, ki so tudi tekli na avtozbu, so bili tako kavalijski, da so me preskakovali ali pa obšli. Vsak je pazil, da mi ne bi stopil na glavo...«

»Tu je blago za tvoj novi te- lovnik, ljubi možiček! Se ti ne zdi, da bo ostal še kakšen kočevski meni za obleto?«

OKROGLE

DELITEV DELA

Slavnemu kirurgu Sauerbruchu je potožila bolničarka: »Oh, gospod profesor, šla bom proč, vaš asistent me stalno nadleguje z ljubezenskimi ponudbami, prejle me je celo poljubil, pomislite!«

»Ljuba deklica,« je odgovoril kirurg, »sega pa res ne morem opraviti sam.«

DOBRA KUPCIJA

Ameriški milijonar je prišel s svojima dečkoma v londonski živalski vrt. Fanta sta norela okrog od kletke do kletke, tuflila in drážila živali. Oče, ves ponosen na razposajena mulca, pokliče ravnatelj v vrta in pravi: »Vaše štivali mojima sinovoma jako ugajajo. Rad bi jih kupil.«

»Nemogoče, gospod,« je odgovoril ravnatelj, »Pač pa, če hočete, jaz kupim vašo dva fantala«

IV. SAMOTAH PRAGOZDA

Priredil in marisal Sasa Dobrila

12. Rok se je obrnil in v hipu trdno zaspal. Vilče pa ni mogel. Zbadale so ga iglice, da je zlezal izpod bodičaste odeje. Poleg tega je postal še lačen in skoraj mu je bilo žal, da se je spustil v to pustolovščino. Utrujen je zaspal šele proti jutru in se v snu nemirno premetaval.

13. Vilče je smrečal kot polh, ko je Rok prilezel iz ute. Dež je prenehal. Zdelo se mu je, da je ravno pravi čas, da najde kaj za pod zob. Indijanski lovci vstajajo vedno zgodaj, navadno še pred soncem. Stopal je po rosinj travi, opazoval prebujajoče se jutro in se zadovoljno smehljaj.

14. Ko se je Rok vračal s plenom, mu je prišel naproti Vilče. Radovedno je gledal veliko ribo. »Kje si jo dobil?« Rok se je hudomušno nasmehnil: »Vidiš, zgodaj jutraj je pravi čas! Podarila mi jo je stara sova — moj totem. Pojej jo sam!«

15. Rok se ni obrnil. Iz cedrinih vlaken je spletel močno vrvice. Z njo, s kremenom, ki ga je našel v strugi, s suho holjino korenino in gladko priostreno palico je napravil indijansko kresilo. Vilče je medtem nabiral netivo, ki ga je zavil v suho cedrovo lubje. Kmalu nato je prasketal pred njima majhen ogenj.

16. Rok se ni obrnil. Iz cedrinih vlaken je spletel močno vrvice. Z njo, s kremenom, ki ga je našel v strugi, s suho holjino korenino in gladko priostreno palico je napravil indijansko kresilo. Vilče je medtem nabiral netivo, ki ga je zavil v suho cedrovo lubje. Kmalu nato je prasketal pred njima majhen ogenj.

17. Rok se ni obrnil. Iz cedrinih vlaken je spletel močno vrvice. Z njo, s kremenom, ki ga je našel v strugi, s suho holjino korenino in gladko priostreno palico je napravil indijansko kresilo. Vilče je medtem nabiral netivo, ki ga je zavil v suho cedrovo lubje. Kmalu nato je prasketal pred njima majhen ogenj.

18. Rok se ni obrnil. Iz cedrinih vlaken je spletel močno vrvice. Z njo, s kremenom, ki ga je našel v strugi, s suho holjino korenino in gladko priostreno palico je napravil indijansko kresilo. Vilče je medtem nabiral netivo, ki ga je zavil v suho cedrovo lubje. Kmalu nato je prasketal pred njima majhen ogenj.